

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության Նախնական գնահատման հայտ

ք. Երևան, Կենտրոն վարչական շրջան Անտառային փողոց 124/10
և Գոհար Գասպարյան փողոց 6/2 հողամաս հասցեներում
նախատեսվող բազմաբնակարան բնակելի շենք

Կառուցապատող՝

<<360 Պանորամա>> ՍՊԸ

<<Էկո Գրուպ ԱՄ>> ՍՊԸ տնօրեն

Վարչական

Երևան 2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն.....3

1.2 Հապավումներ3

1.3 Նախատեսվող գործունեության նպատակը եվ հիմնավորումը4

1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)7

 1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր.....7

 Էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության հետ կապված միջոցառումներ.....9

 1.4.2 Տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կառուցվածքը10

 1.4.3 Նախատեսվող աշխատանքների կազմակերպում.....20

 1.4.4 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության կազմակերպման վերաբերյալ20

 1.4.5 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության մատակարարման կազմակերպման վերաբերյալ.....21

 1.4.6 Կադրային ապահովում և շինտեխնիկա25

 1.4.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում26

2.ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ29

2.1 ՖԻԶԻԿԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ.....29

2.2 ԿԼԻՄԱՆ.....56

2.3 Օդային ավազան.....59

2.4 Ջրային ռեսուրսներ62

2.5 Հողերի նկարագիրը63

2.6 Հիմնային աշխատանքներ.....63

2.7 Կենսաբազմազանություն64

2.8 Թափոնների կառավարում66

3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.....67

3.1 ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ67

3.2 ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ.....68

3.3 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ68

 3.3.1 ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ.....68

 3.3.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ68

 3.3.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ69

 3.3.4 ԿԱՆԱԶԱՊԱՏՈՒՄ.....70

 3.3.4 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ71

 3.3.5 ԱՂՄՈՒԿԻ և ԹՐԹՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆ73

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ74

 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ.....75

 ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ78

 ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....80

 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ81

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- 1.1 Ձեռնարկողի մասին տեղեկություն
- 1.2 Ձեռնարկող՝ <<360 Պանորամա>> ՍՊԸ
- 1.3 Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն՝ Յ.Լեվիսիուսի փողոց 92/բն 16
- 1.4 Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության հասցեն՝ Յ.Լեվիսիուսի փողոց 92/բն 16
- 1.5 Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը՝ ք. Երևան, Կենտրոն վարչական շրջան

1.2 Հապավումներ

- ՀՀ՝ Հայաստանի Հանրապետություն
- ՓԲԸ՝ Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն
- ՍՊԸ՝ Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
- ՊՈԱԿ՝ պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն

1.3 Նախատեսվող գործունեության նպատակը եվ հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, կենսոլորտի կայունության պահպանման, բնության և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույն նշանակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ և լիարժեք գնահատումը: Գործունեության բնապահպանական գնահատումը պետք է ներառի ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

Բազմաբնակարան բնակելի համալիրի նախագիծը նախատեսվում է իրականացնել ք.Երևան, Կենտրոն վարչական շրջան, Անտառային փողոց 124/10 և Գոհար Գասպարյան փողոց 6/2 հողամաս հասցեներում:

Գործունեության նպատակն է կառուցել ժամակակից բազմաբնակարան բնակելի շենք:

2014թ.-ի հունիսի 21-ի "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի համաձայն նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ և ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

Բնակելի համալիրի աշխատաքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հայտը մշակված է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի համաձայն:

Բնապահպանական ազդեցության գնահատման այս զեկույցը նկարագրում է նախատեսվող գործողությունները, բնապահպանական ելակետային պայմանները, հնարավոր ազդեցությունները, բնապահպանական ազդեցության գնահատման շրջանակը: Բնապահպանական ազդեցության գնահատումը պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

Իրավական հիմքերը

Նախատեսվող գործունեության կազմակերպումն իրականացվելու է բնապահպանության բնագավառում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորություններով և ՀՀ օրենսդրության (օրենքների և ենթաօրենսդրական ակտերի) այն պահանջներով, որոնք առնչվում են շրջակա միջավայրի պահպանության և մասնավորապես նախատեսվող գործունեության կարգավորման հետ: Դրանցից հիմնականներն են՝

1. ՀՀ Հողային օրենսգիրք (02.5.2001թ.),
2. ՀՀ Ջրային օրենսգիրք (04.6.2002թ.),
3. «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (24.11.2004 թ.),
4. «Վարչական իրավախախտումների մասին» ՀՀ օրենք (07.02.2012թ.),
5. «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (01.11.1994թ.),
6. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (21.06.2014թ),
7. «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (11.04.2005թ),
8. «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենք (30.05.2001թ),
9. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2 – III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին»
10. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 25 հունվարի 2010թ. N 01-Ն հրաման «Հողի որակին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ N 2.1.7.003-10 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին»
11. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N 533-Ն հրաման «Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիգիենիկ նորմերը ՀՆN 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին»
12. ՀՀ կառավարության 2003 թվականի հունվարի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» N 121-Ն որոշում,

13. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 430-Ն հրաման:

14. «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-211, 27.11.2006.),

15. «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-52, 03.04.2000թ.),

16. «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-22, 23.11.1999թ.),

17. ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N71-Ն որոշում,

18. ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի N72-Ն որոշում,

19. ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշում,

20. ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N1059-Ա որոշում,

21. «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ.-ի N781-Ն որոշումը:

22. ՀՀ կառավարության 22.02.2018թ.-ի «Ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորվող մշտադիտարկումների իրականացման պահանջները:

23. ՀՀ կառավարության N 191-Ն որոշումը:

1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիր

Նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար հիմք են ծառայել հետևյալ ելակետային նյութերը.

- Երևանի քաղաքապետարանի կողմից տրված N01/18-07/1-Դ-57861-744 առ 24.08.2022թ. ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը:

- Պատվիրատուի կողմից տրամադրված նախագծային առաջադրանքը:

Բազմաբնակարան բնակելի շենքը նախատեսվում է կառուցել Երևանի Կենտրոն վարչական շրջանի Անտառային փողոց հ.124/10 և Գոհար Գասպարյան հ.6/2 հողամաս հասցեներում:

Բնակելի շենքը նախագծված է միասնական երկհարկ ստորգետնյա ավտոկայանատեղիով և հողամասի վերին հատակագծային նիշից 16.6մ բարձրությամբ:

0.000 նիշում գտնվող առաջին հարկում կազմակերպված են բնակելի շենքի մուտքերը:

Բնակելի հարկերի բարձրությունը կազմում է 3.300մ:

Շենքը ունի մեկ հասարակական և 7 բնակելի հարկեր:

Կառույցը հանդիսանում է որպես միաձույլ երկաթբետոնե սյունահեծանային հիմնակմախքով կրող համակարգ որի արտաքին և ներքին մակերեվոյթները կարկասի լցվածքի ձևով շարվում են թեթև պեմզաբլոկե քարերով որոնք մետաղական կեռիկներով ամրակցվում են հիմնական երկաթբետոնե կարկասին: Հիմքերը նախատեսվում է իրականացնել միաձույլ երկաթբետոնե խաչահատվող ժապավեններով:

Համալիրի ճարտարապետական և գեղարվեստական լուծումները նախատեսում են ժամանակակից, դինամիկ և հմայիչ ճարտարապետական կերպարի ստեղծում, որը կզարգացնի և կլրացնի շրջակա կառուցապատումը՝ չխախտելով նրա համաչափությունը և յուրահատկությունը:

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

-4.350 միշում առկա է երկակի նշանակությամբ ավտոկայանատեղի, որը անհրաժեշտության դեպքում կարող է ծառայել որպես պարզագույն թաքստոց ~300 մարդու համար: Այս հարկում նախատեսված է իրականացնել սանհանգույցներ պատսպարանից օգտվողների համար, այդ թվում նաև մեկ սանհանգույց սահմանափակ կարողությամբ մարդկանց համար: Տվյալ տարածքը ապահովված է օդափոխությամբ և վթարային լուսավորությամբ:

Աստիճանավանդակներում նախատեսված է տեղադրել հրակայուն դռներ:

Յեղեղատար համակարգի խողովակները նախատեսվում է անցկացնել ընդհանուր օգտագործման միջանցքներով:

Համաձայն ՀՀՇՆ IV-11.07.01-2006 շինարարական նորմերին հաշմանդամ և բնակչության սակավաշարժ խմբերի ազատ տեղաշարժման համար ձեռնարկվել են համապատասխան միջոցառումներ՝ նախատեսվել են թեքահարթակներ:

ՏԵԽՆԻԿԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

- ՅՈՂԱՄԱՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱԿԵՐԵՍԸ = 2540.0 ՔՄ – 100%;
- Օ ՆԻՇՈՒՄ ՇԵՆՔԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՊԱՏՄԱՆ ՄԱԿԵՐԵՍԸ = 983.0 ՔՄ – 38.7%;
- ԾԱՆԱԴԱՊԱՐՅՆԵՐ / ՅԵՏԻՈՏՆ ԱՆՑՈՒՄՆԵՐ = 537.0ՔՄ – 21.14 %;
- ԿԱՆԱԶԱՊԱՏ ՏԱՐԱՑՔՆԵՐ = 1020.0ՔՄ -40.16%;
- ՆԿՈՒՂԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՊԱՏՄԱՆ ՄԱԿԵՐԵՍԸ – 1632 ՔՄ:
- ԸՆԴԱՄԵՆԸ - 63 ԲՆԱԿԱՐԱՆ
- ԸՆԴԱՄԵՆԸ - 71 ԱՎՏՈԿԱՅԱՆԱՏԵՂԻ

- Հողամասի նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի;
- գործառնական նշանակությունը՝ բնակելի կառուցապատման:
- գրանցված իրավունքի տեսակը՝ սեփականություն:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո նախատեսվում է տարածքը կանաչապատել և բարեկարգել: Կանաչապատումը իրականացվելու է համաձայն բարեկարգման, արդիականացման և կանաչապատման նախագծի: Տարածքում կիրականացվի սիզամարզի ցանքս կտկվեն ծառեր և թփեր:

Նախատեսվող գործունեությունը իրենից ներկայացնում է ժամանակակից լուծումներով և նյութերով իրականացվող շինություն: Այն ներդաշնակ է շրջակա կառույցներին տվյալ միջավայրում:

Զեռուցումը և օդափոխությունը ողջ համալիրում կատարվելու է անհատական լուծմամբ օդորակիչների և ջեռուցման կաթսաների միջոցով:

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ.-Նախատեսված է օդափոխության արհեստական համակարգ ավտոկայանատեղից:

Արտածումը կատարվում է արտածման համակարգերի միջոցով: Օդահեռացումը կատարվում է երկու զոնաններից՝ վերևի և ներքևի: Հարկավոր է նախատեսել CO գազի բաղադրությունը չափող ցուցիչ, որի ազդանշանի դեպքում կաշխատի արտածման օդամուղը: Ներածման համակարգերի միջոցով ապահովվում է մաքուր օդի մուտք ավտոկայանատեղերին:

Բնակարանների սան.հանգույցներից և խոհանոցներից օդի արտածումը բնական է: Բոլոր սան. հանգույցների հորանների վրա վերևում նախատեսվում են դեֆլեկտորներ:

Էներգախնայողության և Էներգաարդյունավետության հետ կապված միջոցառումներ

Համալիրի Էներգաարդյունավետությունը նախատեսվում է համապատասխանեցնել ՀՀ կառավարության 12.04.2018թ. N426-Ն որոշմամբ սահմանված չափորոշիչներին, ինչի ուղղությամբ իրականացվելու են համալիր միջոցառումներ, որոնց թվում են երեսպատման համակարգը, բարձր Էներգաարդյունավետությամբ պատուհաններ և վիտրաժներ, տանիքի և ստորգետնյա հարկի ջերմամեկուսացում:

Ջերմության խնայողության համար ընտրված են ջերմաօգտահանիչներով օդի ներածման համակարգեր, որոնք ապահովում են ջերմության բարձր խնայողություն:

1.4.2 Տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կառուցվածքը

Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտությունների կատարող է հանդիսանում «ԵՐԿՐԱԲԱՆ-ՈւՏԻՔ» ՍՊԸ-ն: Նշված աշխատանքների իրականացման համար հիմք են ծառայել պատվիրատուի հետ կնքված թիվ 22-13 պայմանագիրը և աշխատանքների կատարման տեխնիկական առաջադրանքը: Ինժեներական հետազոտությունների իրականացման Արտոնագիր (լիցենզիա) 9755 տրված 04.11.2005: Սույն հաշվետվության մեջ տրված են կառույցի նախագծային և աշխատանքային փաստաթղթերի կազմման համար անհրաժեշտ ինժեներա-երկրաբանական հետազոտությունների տվյալները:

Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտություններն իրականացվել են համաձայն տեխնիկական առաջադրանքի: Հետազոտական աշխատանքների ընթացքում, առաջադրված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ աշխատանքները՝ տարածքի ինժեներա-երկրաբանական տեղագնում, հորատանցքերի հորատում, գրունտներից չխախտված կառուցվածքի նմուշների ընտրում, գրունտների ֆիզիկա-մեխանիկական հատկանիշների որոշում լաբորատոր պայմաններում, նախկինում տարբեր գիտա-արտադրական և նախագծա-հետազոտական կազմակերպությունների կողմից, տվյալ և հարակից տարածքներում իրականացված ուսումնասիրությունների հաշվետու նյութերի հավաքում, ամփոփում և ընդհանրացում:

Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտություններն իրականացվել են համաձայն Պատվիրատուի կողմից հաստատված տեխնիկական առաջադրանքի պահանջների:

Նախագծման փուլը – նախագծային և աշխատանքային փաստաթղթավորում. Բարդության աստիճանը ըստ ինժեներա-երկրաբանական պայմանների - II (միջին):

Հետազոտվող տեղամասի գեոմորֆոլոգիական առանձնահատկությունները հաշվի առնելով իրականացվել է տեղանքի ինժեներա-երկրաբանական տեղագնում, ռելյեֆի առանձնահատկությունների տեսողական գնահատման, երկրաբանական և ինժեներա-երկրաբանական վտանգավոր պրոցեսների և երևույթների բացահայտման և/կամ դրանց հնարավոր առաջացման հավանականության գնահատման նպատակով:

Դաշտային աշխատանքներն իրականացվել են գլխ. երկրաբան Ն. Ս. Ալեքսանյանի ղեկավարության ներքո, «ԵՐԿՐԱԲԱՆ-ՈւՏԻՔ» ՍՊԸ հորատող խմբի կողմից, 2022 թ. օգոստոս ամսվա ընթացքում: Աշխատանքների իրականացման ընթացքում հորատվել են 3 հորատանցքեր (1 հորատանցք 30.0 գծամետր, 1 հորատանցք 25.0 գծամետր և 1 հորատանցք 20.0 գծամետր խորություններով): ՈւԳԲ-1ՎՍ հորատող հաստոցով, սյունակային եղանակով, չոր մեթոդով, հանուկի ընտրմամբ (հորատման տրամագիծը 112-151 մմ), լաբորատոր նմուշների ընտրմամբ: Լաբորատոր ուսումնասիրություններն իրականացվել են համաձայն գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերի պահանջների: Հետազոտական աշխատանքների կամերալ մշակումը և սույն եզրակացության կազմումն իրականացվել է գլխ. երկրաբան Ն. Ս. Ալեքսանյանի կողմից: Գրունտների ֆիզիկա-մեխանիկական հատկանիշների ցուցանիշները տրված են համաձայն լաբորատոր փորձարկումների արդյունքների և ՀՀ տարածքում գործող նորմատիվա-տեխնիկական փաստաթղթերի:

Իրականացված աշխատանքների հիման վրա տեղամասի ինժեներա-երկրաբանական կառուցվածքում առանձնացվել են գրունտների հետևյալ տարատեսակները՝

Շերտ թիվ-1 լիցքային գրունտ չպառկապնդված, խճա-մանրախճային կազմի, հազվա-դեպ մեծաբեկորներով, կավային և ավազային նյութի խառնուրդով մինչև 30%, երբեմն շինարարական թափոններով, տարածումը սահմանափակ է, հզորությունը՝ 0.3-0.8

մետր, տեղամասի առանձին մասերում լիցքային գրունտները կույտերի տեսքով են լցված: Տեխնաձին առաջացումներ

Շերտ թիվ-2 կարբոնատային կեղև, խճա-մանրախճային կազմի, հազվադեպ մեծաբե-կորներով, հրաբխային ապարներից և քոեճից, կավավազային և փոշենման ավազի լցանյութով մինչև 30%, փոշենման ավազի նրբաշերտերով, գրունտը ցեմենտացած է, լցանյութը՝ սակավախոնավ, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 0.3-1.0 մետր: Չորրորդականի հասակի էյուվիա-պրոլյուվիալ առաջացումներ

Շերտ թիվ-3 խճա-մեծաբեկորային գրունտներից, մանրախճով, հրաբխային ապարներից և քոեճից, կավավազային, երբեմն փոշենման ավազի լցանյութով մինչև 5%, կավավազի բներով, նրբաշերտերով, գրունտը միջին խտության է, տեղ-տեղ ցեմենտացած, լցանյութը՝ սակավախոնավ, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 0.7-2.7 մետր: Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումներ

Շերտ թիվ-4 բազալտ, անդեզիտա-բազալտ մոխրագույն, գորշավուն երանգով, թույլ ծակոտկեն, ճեղքավորված, մեծաբեկորային, սալիկային և շերտավոր, երբեմն

ջարդոտված, տեղ-տեղ խճի և քարաբեկորների աստիճանի, ճեղքերը երբեմն լցված են կավային նյութով մինչև 10%, ամուր, զանգվածային, արմատական տեղադրմամբ, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 3.8-13.8 մետր: Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումներ

Շերտ թիվ-5 խարամ հրաբխային, խճա-մանրախճային կազմի, ծակոտկեն, խարամացած, շեղջաքարացած, խոռոչային, չեչոտ բազալտ, անդեզիտա-բազալտների մեծաբե-կորներով, կարմրա-մոխրագույն հրաբխային մոխրա-ավազային լցանյութով մինչև 30%, գրունտը միջին խտության է, լցանյութը՝ սակավախոնավ, տարածումը սահմանափակ է, հաճախ հանդես են գալիս բազալտ, անդեզիտա-բազալտների շերտախմբերում բների, ոսպնյակների և նրբաշերտերի տեսքով, հզորությունը՝ 0.8-2.3 մետր: Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումներ

Շերտ թիվ-6 կավավազ մանրախճա-ավազային, բաց դարչնագույն, տեղ-տեղ դեղնավուն երանգով, մանրահատիկ և փոշենման ավազների նրբաշերտերով, ենթաշերտերով և ոսպնյակներով, գրունտը միջին խտության է, սակավախոնավ, տարածումը սահմանափակ է, բացահայտվել է միայն թիվ 2 հորատանցքում հզորությունը՝ 4.5-5.0 մետր: Չորրորդականի հասակի էյուվիալ առաջացումներ

Շերտ թիվ-7 բազալտ, անդեզիտա-բազալտ խայտաբղետ գույների, սև երանգով, ծակոտկեն, չեչոտ, խարամացած և շեղջաքարացած, մեծաբեկորային, միջբեկորային հրաբխային խարամի, ավազի լցանյութով մինչև 15%, հրաբխային խարամի բներով, ոսպնյակներով, ենթաշերտերով, ամուր, արմատական տեղադրմամբ, տարածումը համատարած է, հզորությունը՝ 2.2-6.2 մետր: Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումներ:

Եզրակացություններ

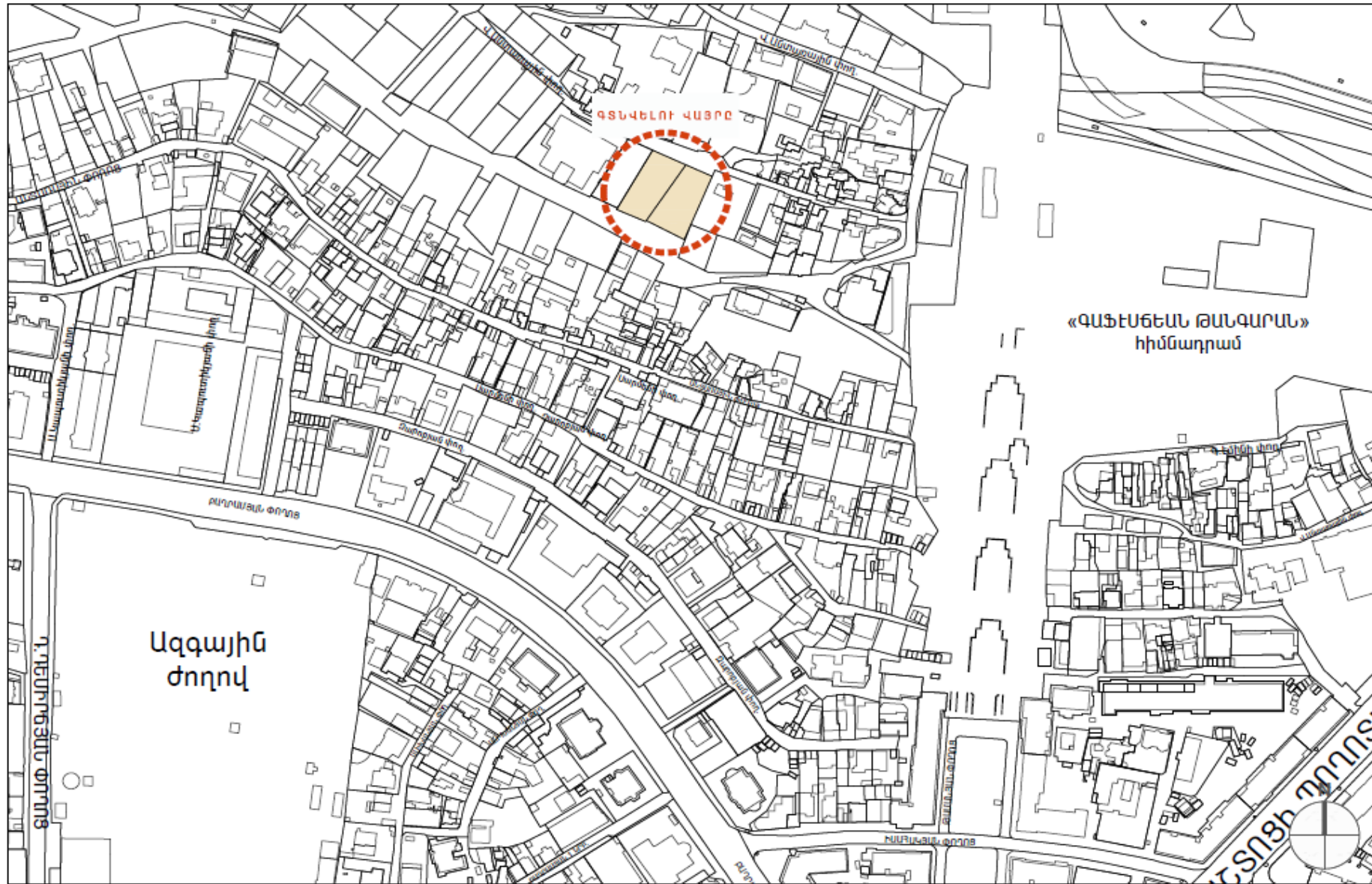
Ինժեներա-երկրաբանական հետազոտություններն իրականացվել են համաձայն տեխնիկական առաջադրանքի: Հետազոտական աշխատանքների ընթացքում, առաջադրված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ աշխատանքները՝ տարածքի ինժեներա-երկրաբանական տեղագնում, հորատանցքերի հորատում, գրունտներից խախտված և չխախտված կառուցվածքի նմուշների ընտրում, գրունտների ֆիզիկա-մեխանիկական հատկանիշների որոշում լաբորատոր պայմաններում, նախկինում տարբեր գիտա-արտադրական և նախագծա-հետազոտական կազմակերպությունների կողմից, տվյալ և հարակից տարածքներում իրականացված ուսումնասիրությունների հաշվետու նյութերի հավաքում, ամփոփում և ընդհանրացում:

2. Հետազոտվող տեղամասը տեղադրված է Երևան քաղաքի Կենտրոն վարչական շրջանի տարածքում, նրա հյուսիսային մասում, Շառլ Ազնավուրի տուն թանգարանից արևմուտք, նրանից մոտ 250.0 մետր դեպի արևմուտք: Շառլ Ազնավուրի տուն թանգարանի և "Կասկադ Հիլզ" բնակելի թաղամասի միջանկյալ մասում:

3. Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից հետազոտվող տեղամասը տեղադրված է Քանաքեռ-Արաբկիրի հրաբխային սարավանդի սահմաններում, նրա հարավ-արևելյան եզրամասում, էոզոկոնա-հոլոմնահարման լանջերի վրա, որոնք ունեն հարավային-հարավ-արևելյան ուղղվածություն, մեծ ու կտրուկ անկումներ: Մասնավորապես տեղամասի հարավային և հյուսիսային կողմերում լանջերն ունեն խիստ կտրուկ անկումներ որոնք համեմատաբար մեղմանում են տեղամասի կենտրոնական մասում: Ռելիեֆը հիմնականում հարթ է կտրուկ անկմամբ դեպի հարավ:

Մակերեսի նիշերը տատանվում են 1080.0-1095.0 մետրի սահմաններում: Համաձայն ՀՀՇՆ II-7.01-2011 (Շինարարական կլիմայաբանություն) տեղամասը գտնվում է ՀՀ կլիմայական շրջանացման Չափավոր տաք կլիմայական գոտու մեջ: Միկրոսեյսմերով գրանցված տվյալներով ստացված արդյունքներից երևում է, որ տարածքի գրունտները, համաձայն ՀՀՇՆ 20.04-04 'ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԱԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՆՈՐՄԵՐ' նորմատիվային փաստաթղթի աղյուսակ 3 -ի, համապատասխանում են սեյսմիկ առաջին կարգի գրունտերին: Սեյսմա-տեկտոնական տեսակետից հետազոտվող տեղամասը տեղադրված է Երևանյան միջլեռնային ճկվածքի սահմաններում, նրա կենտրոնական մասում: Համարվում է Հայկական լեռնաշխարհի ամենասեյսմակտիվ մարզերից մեկը:

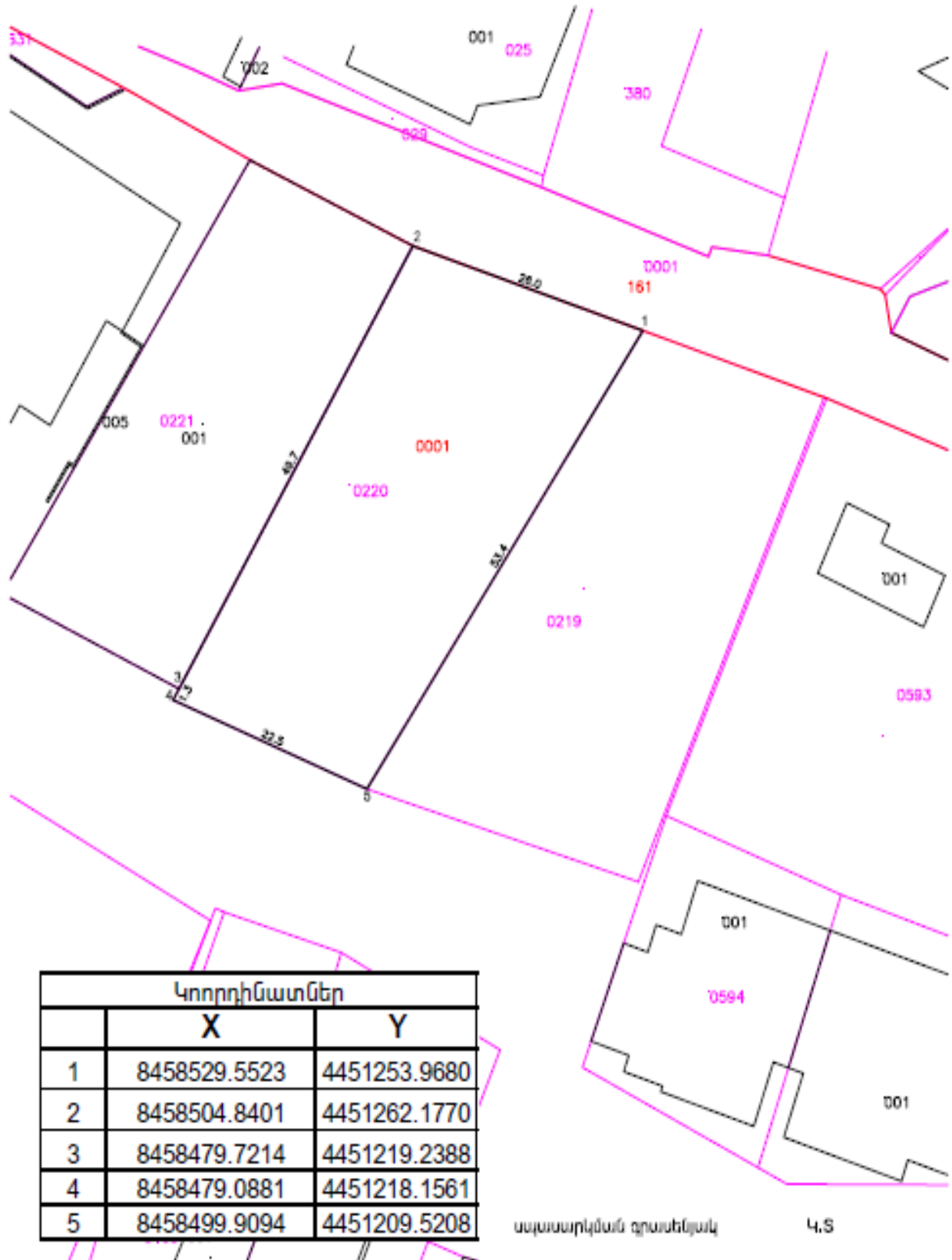
4. Հիդրոերկրաբանական տեսակետից տարածքում առկա են Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումների չստորաբաժանված համախմբերի հետ:

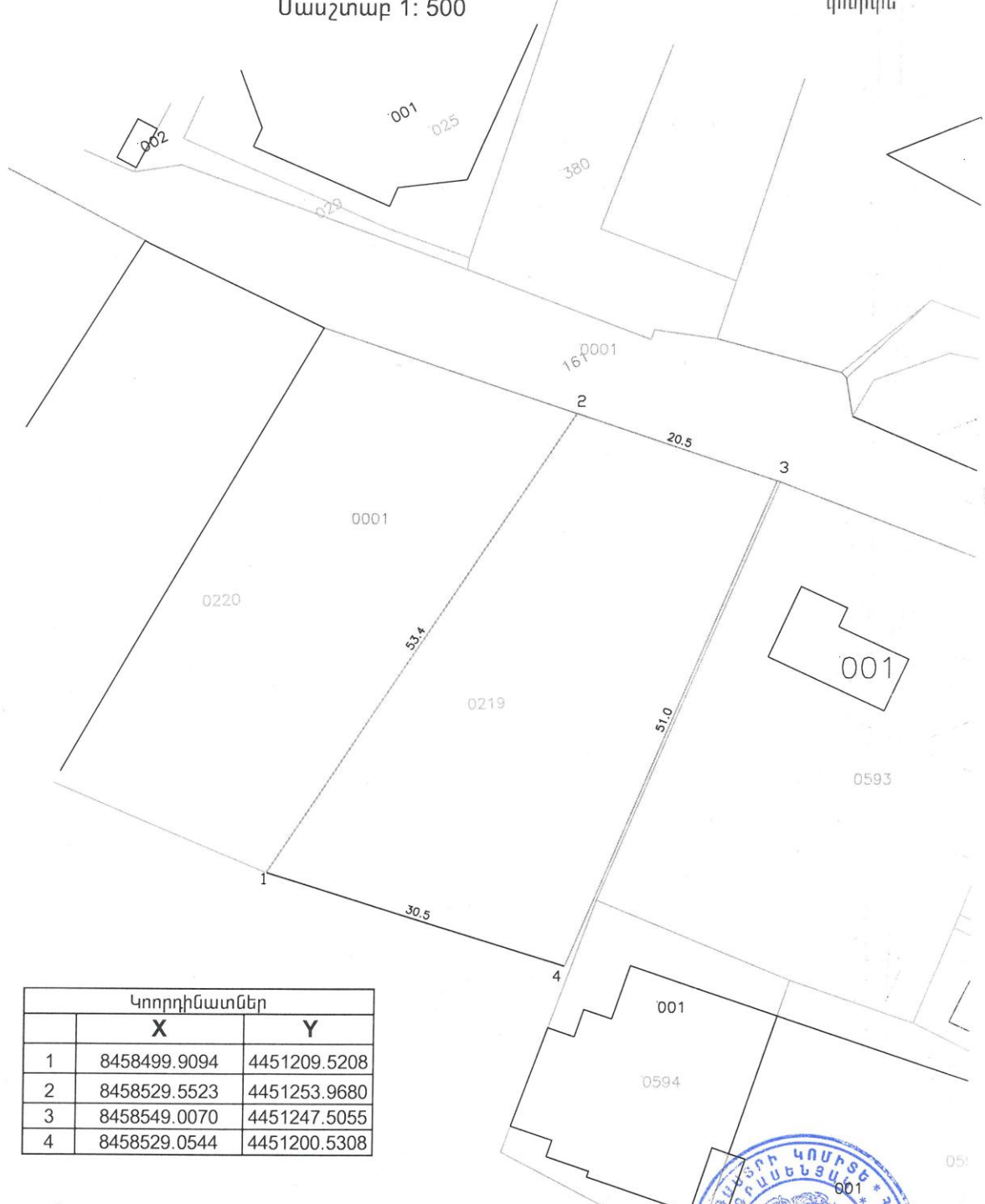

Երևան քաղաք
Կենտրոն վարչական շրջան
Հատված կադաստրային քարտեզից
Կադաստրային ծածկագիր՝ 01-006-0001-0220
Մասշտաբ 1: 500

Երևան քաղաք
 Կենտրոն վարչական շրջան
 Հատված կադաստրային քարտեզից
 Կադաստրային ծածկագիր՝ 01-006-0001-0219
 Մասշտաբ 1: 500

Կոորդինատներ		
	X	Y
1	8458499.9094	4451209.5208
2	8458529.5523	4451253.9680
3	8458549.0070	4451247.5055
4	8458529.0544	4451200.5308

սպասարկման գրասենյակ

Շինարարական մոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց

Շինարարության նորմատիվ տևողությունը որոշվել է համաձայն (N 596-Ն 19.03.2015թ. ՀՀ Կառավարության որոշում կետ 111, 113) ՍՆԻՊ 1.04.03-85* մաս II, հետև հիման վրա հաշվի առնելով օբյեկտի նշանակությունը, կոնստրուկտիվ բնութագիրը, ընդհանուր մակերեսը: Օբյեկտի ընդհանուր կոմպլեքսի շինարարության նորմատիվ տևողությունը ծրագրվում է 34,0 ամիս շինարարական աշխատանքների կատարման համար թույլատրման տրամադրման օրվանից:

ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

ՆԱԽԱՅԵԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ	ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՐ																																	
	3 ԱՄԻՍ	ԱՄԻԳ	ԱՄԻԲ	ԱՄԻԶ	ԱՄԻԸ	ԱՄԻԿ	ԱՄԻԹ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ	ԱՄԻՊ		
1. ԿԱՐԱՆԻ ԱՐՁԱՌՅԵՑԻ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ																																		
2. ԸՆԴ ԳՐԱԴԱՐԱՐԱԿԻ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ																																		
3. ԱՊՊԱՄՆԱՑՄԱՆ / ԲԱՆԴԱՄՆ / ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ																																		
4. ԺԱՄԱՆԱԿԱԿՈՒ ԻՆՎ. ՑԱՆՅԵՐԻ ԱՆՅԿԱՅՈՒՄ																																		
5. ԳՈՂԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ																																		
6. ԳՐԱՅԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄ ԱՑՈՒԳԵՏՄԱ ԳԱՐԿԵՐԻ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄ																																		
7. ԱՑՈՒԳԵՏՄԱ ԳԱՐԿԵՐԻ ԶՐԱՆՎՈՐԱՅՈՒՄ																																		
8. ԳՈՂԱՅԵՐԻ ԲԵՑ ԼԻՑԻԱ ՇՈՓԱՆՈՒՄ																																		
9. ԸՆԵՔԻ ՎԵՐՁԵՏՄԱ ԿՈՒ ԸՄՆԱՑԱԿԱՆ ԿՈՆՏՐՈՒԿՑԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄ																																		
10. ԸՆԵՔԻ ԱՆՁՐԱՅԻՆ ԸՆԵՐԵՐԻ ՊԱՑ.																																		
11. ՊԱՐՓՈՒՂՈՒ ՊԱՅԵՐԻ ԸՈՐՈՒՄ																																		
12. ԱՐՁԱՐՈՒՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄ																																		
13. ԸՈՒԹԵՍԱՆ ԱՐՁԱՐԻ ԳԱՐՊԱՌՈՒՄ																																		
14. ԱՐՁԱՐԻ ԻՆՎԵՍՏԻՐԱԿԱՆ ԳԾԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄ																																		
15. ՆԵՐՔԻ ԻՆՎԵՍՏԻՐԱԿԱՆ ԳԾԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՅՈՒՄ																																		
16. ԼՈՒՍԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԳԾԵՐԻ ՇԵՂԱՌՈՒՄ																																		
17. ՎԵՐԵՍԱԿՆԵՐ ԵՎ ԱՎՅՈՒՄՆԵՐԿԱ																																		
18. ՆԵՐՔԻ ԳԱՐՊԱՐՍՆԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ																																		
19. ԻՆՎ. ԳԾԵՐԻ ԵՎ ԱՎՅՈՒՄՆԱՆ ՓՈՐՈՍՊԵԿՏ																																		
20. ԸՄՆԱՑՐԻ ԱՐՁԱՐՈՒՄ / ԲԱՐԵՎԱՊԱՌՈՒՄ																																		
21. ԱԿԱՐՑԱԿԱՆ ՓԱՅՁԱՅՐՁԵՐԻ ԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ																																		
ՆԱԽՊԱՏԵՐԱՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆՑԵԱՑ	_____																																	
ԿԱՌՈՒՅՈՒՄ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆՑԵԱՑ	_____																																	
ԱԿԱՐՑԱԿԱՆ ՓԱՅՁԱՅՐՁԵՐԻ ԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ	_____																																	

1.4.3 Նախատեսվող աշխատանքների կազմակերպում

Ելնելով առկա պայմաններից շինությունները բացի շինարարական նորմերով տրված անվտանգության հրահանգներից, անհրաժեշտ է կազմակերպել և աշխատանքների կատարման նախագծում արտացոլել անվտանգության նորմերի անհատական մոտեցումներ հատկապես կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շինմոնտաժային աշխատանքների վերաբերյալ:

Բոլոր տիպի շինմոնտաժային աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով շինարարական նորմաները, կանոնները, ստանդարտները և նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարության իրականացման որակի չափանիշները հսկվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից:

Շինհրապարակը կազմակերպելիս պետք է ղեկավարվել հակահրդեհային անվտանգության վարչության կողմից տրված հրահանգներով:

Շինհրապարակը կոմպլեկտավորվում է հակահրդեհային ինվենտարով:

Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ է կատարել միջոցառումներ գերծ պահելու շրջակա միջավայրը աղտոտումից, թունավոր արտաթորումներից:

Հետիոտների անվտանգությունը ապահովելու նպատակով շինհրապարակը անհրաժեշտ է ցանկապատել 2.5 մ բարձրությամբ թիթեղով, մարդկանց անցման հատվածներում անվտանգության նկատառումներով պայմանավորված նախատեսել թիթեղյա ծածկոց:

Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենքի պահանջը ապահովելու նպատակով շինարարության ընթացքում շենքերի արտաքին մասը ծածկել անթափանց թաղանթով:

Հողային աշխատանքների իրականացման ընթացքում պայթեցման աշխատանքներ չեն նախատեսվում:

1.4.4 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության կազմակերպման վերաբերյալ

Շինարարությունը ենթադրվում է իրականացնել կապալային եղանակով: Գլխավոր կապալառու կազմակերպությունը որոշվելու է մրցույթով:

Մասնաշենքերի միացումը արտաքին ինժեներական ցանցերին կկատարվի մասնագիտացված շինմոնտաժային կազմակերպությունների կողմից:

Շենքերի, ավտոճանապարհների, հրապարակների և մայթերի կառուցումը կկատարվի մասնագիտացված շինմոնտաժային կազմակերպությունների կողմից:

Շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման տեխնոլոգիայի տեսանկյունից շինարարությունը կարելի է իրականացնել ավանդական եղանակներով՝ կիրառելով շինարարական կազմակերպության սեփական շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները, իսկ բացակայության դեպքում, վարձակալել դրանք այլ կազմակերպություններից:

Ժամանակավոր շինությունների, վերամբարձ կռունկի, պահեստավորման մակերեսների տեղակայումը պատկերված է շինարարական գլխավոր հատակագծի վրա:

Առաջարկվում է հնարավորինս օգտագործել գույքային շարժական շինություններ:

Ժամանակավոր շինությունների ցանկը և դրանց տեղակայումը ցանկալի է լրացուցիչ ճշտվեն տեղում և համաձայնեցվեն պատվիրատուի հետ:

1.4.5 Առաջարկություններ օբյեկտի շինարարության մատակարարման կազմակերպման վերաբերյալ

Շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարումը նախատեսվում է շինարարական ինդուստրիայի ձեռնարկություններից և գլխավոր կապալառու կազմակերպության արտադրական բազայից: Շաղախը և բետոնը կառաքվեն Երևան քաղաքի մոտակա բետոնաշաղախային հանգույցներից մասնագիտացված տրանսպորտային միջոցներով:

Առաքումը ծրագրվում է այնպիսի պարբերականությամբ, որ ապահովվի աշխատանքների անընդհատությունը:

Առաջարկվում է շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարման հետևյալ սխեման.

- Առանձին ամրանային ձողերը և հիմնակմախքները, մետաղական կոնստրուկցիաները, մոնտաժային իրերն ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցներով բերվում են անմիջականորեն շինարարական հրապարակ, որտեղ կատարվում է դրանց պահեստավորում և տեղադրում,
- Բետոնային խառնուրդը միաձույլ բետոնե և երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների համար, ինչպես նաև շաղախը շարվածքի համար առաքվում են անմիջապես շինհրապարակ ավտոբետոնախառնիչներով և շաղախատարներով,
- Հարդարման նյութերը կարող են առաքվել ինչպես անմիջապես շինհրապարակ, այնպես էլ շինարարական կազմակերպության բազա՝ հետագա առաքման նպատակով:

Փոխադրամիջոցների և շինարարական մեքենաների տեխնիկական սպասարկումը և լիցքավորումը իրականացվելու է շինհրապարակից դուրս մասնագիտացված կետերում: Տարածքում քայուղեր և վառելանյութ չի պահեստավորվելու :

Շինարարությունը կիրականացվի մասնագիտացված կազմակերպության կողմից :

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

1. Աշխատանքների բնույթից ելնելով՝ բանվորական բրիգադները ձևավորվում են որպես բազմապրոֆիլ կամ մասնագիտացված:

2. Բազմապրոֆիլ բրիգադները նպատակահարմար է կազմավորել խոշորացված (ընդհանրացված) տիպի ավարտուն շինարարական արտադրանքի, աշխատանքների ընդհանրացված փուլի, կոնստրուկտիվ հանգույցի ստեղծման նպատակով:

3. Բրիգադների քանակական և մասնագիտական - որակական կազմը սահմանվում է աշխատանքների ծրագրված ծավալների, աշխատատարության և աշխատանքների կատարման ժամկետների հիման վրա:

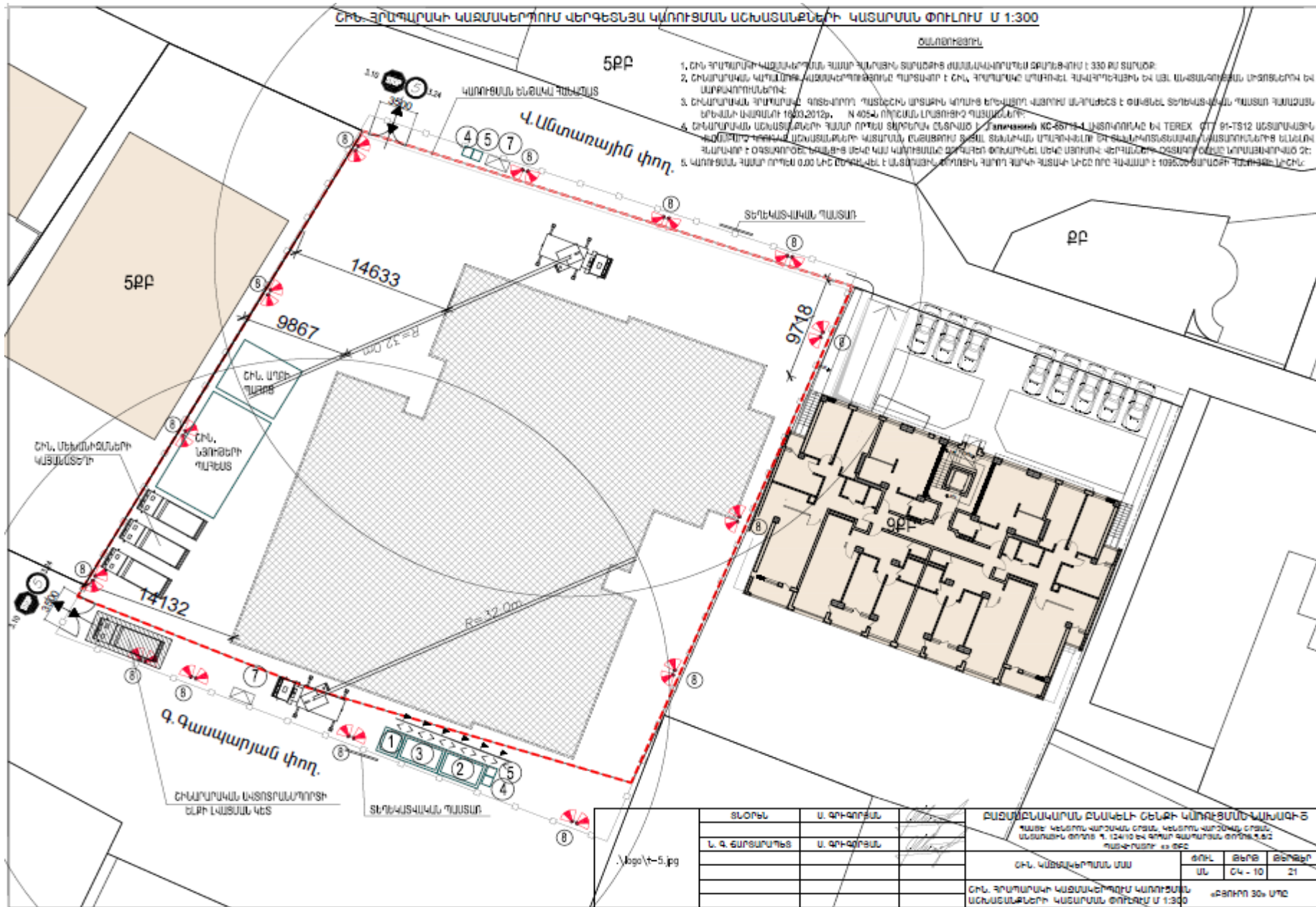
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Բանվորների աշխատանքի պաշտպանությունը ապահովվելու է անհատական պաշտպանության միջոցների կիրառմամբ (հատուկ արտահագուստ, կոշիկ), համալիր պաշտպանության միջոցառումների կատարումով (ցանկապատում, լուսավորում, օդափոխում, պաշտպանիչ և արգելակիչ սարքեր և հարմարանքներ և այլն), սանիտարակենցաղային շինություններով և սարքավորումներով՝ գործող նորմերին և կատարվող աշխատանքների բնույթին համապատասխան

2. Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

3. Աշխատանքի պաշտպանության՝ անվտանգության տեխնիկայի, արտադրական սանիտարահիգիենիկ միջոցառումների և հակահրդեհային անվտանգության վերաբերյալ անց է կացվելու հրահանգում: Շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ընթացքում պահպանվելու են շինարարությունում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ շինարարական նորմերի և կանոնների պահանջները:

4. Բանվորների անվտանգության տեխնիկայի ուսուցման, հրահանգման ժամանակին և որակով անցկացման, անհատական պաշտպանական միջոցների վիճակի և կիրառման, արտադրական անվտանգության և արտադրական սանիտարահիգիենիկ անվտանգության հետ կապված բոլոր միջոցառումների կատարման հսկողությունը վերապահվում է աշխատանքներն իրականացնող կազմակերպությանը:

- ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԵՐԳԵՏՆՅԱ ԿՈՒՈՒՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱԼՔԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՓՈՒՐՈՒՄ Մ 1:300
- ՇՆ. ՄԵՆՃԱՆՈՒՑԱՆԵՐԻ ԿԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ
1. ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՊԱՐԿ ԿԱՐԿԻ ՏՄԱԾԻՑ ԺԱՅՆԱԿՈՒՄԱՆ ԶՐՈՒՑ-ՊԻՆ 1:300 ԱՐԿԱԾՐ:
 2. ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԴՈՒՑՄԱՆ Ե ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ:
 3. ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ:
 4. ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ:
 5. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ:

ՏՐՈՒՆ	Ա. ԳՐԱՑՈՒՄ	ԲԱՏԱԲԱՆԱԿԱՐԱՆ ԲԱՆՔԻ ԾԵՂԻ ԿՈՒՈՒՑՄԱՆ ԿՈՒՈՒՑՄԱՆ ՊԼԱՆ	ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ		
	Լ. Գ. ԶԱՐԱՐԱԿՑ		Ա. ԳՐԱՑՈՒՄ	ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ	ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ
ՇՆ. ԶՐԴՊԱՐԱԿ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ			ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ	ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ	ՇՆ. ԿԱՑՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ՄԱՍ

ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓԱԳԻՐ

№ ռ/ռ	Անվանում	Չափ. Միավ.	Քան.	Ծանոթություն
1	Գրասենյակ	Հատ	1	
2	Հանդերձարան	Հատ	1	
3	Հագուստի չորանոց	Հատ	1	
5	Լոգարան	Հատ	1	
6	ԲիՈ զուգարան	Հատ	2	
7	Աղբի տարաններ	Հատ	2	
8	Լուսարձակներ	Հատ	28	
9	Հակահրդեհ. վահանակ	Հատ	2	
10	Բացօթյա պահեստ	Հատ	1	
11	Նյութերի պահեստ	Հատ	1	
12	Ծածկ	Հատ	1	
14	Շինանյութերի պահեստ	Հատ	1	

1.4.6 Կադրային ապահովում և շինտեխնիկա

Շինարարությունում աշխատողների ընդհանուր թիվը՝ 25 մարդ, որից

Ինժիներատեխնիկական անձնակազմ - 5 մարդ

Հիմնական շինարարական տեխնիկայի պահանջարկը որոշվում է աշխատանքների ծավալների, մեխանիզմների և մեքենաների միջին արտադրողականության և աշխատանքների կատարման ընտրված եղանակների հիման վրա: Հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների անվանացանկը բերված է ստորև:

Մեքենաների և սարքավորումների ամփոփաթեթ

Աշխատանքների կատարման համար ներկայացվում են հետևյալ տեխնիկական միջոցները՝

- Ավտոմեքենաբարձ կռունկ **КС-65713-1 «Галичанин»**, կամ տվյալ տեսակին համարժեք տեխնիկական տվյալներով 2 հատ
- Բեռնատար ավտոբետոնախառնիչ **СБ-69Б** ըստ պահանջի
- Բեռնատար ինքնաթափ **МАЗ 5550**, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով 6 հատ
- Շարժական կոմպրեսոր **ЗИФ - 55 В**, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով
- Էլեռակցման սարք **СТН 500**, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով 6 հատ
- Բուլդոզեր **КОМАТСУ D37-EX-22**, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով 1 հատ
- Էքսկավատոր **Hyundai 170W**, կամ համարժեք տեխնիկական տվյալներով 2 հատ
- Չեռքի էլեկտրական գործիքներ
- Չեռքի մեխանիկական գործիքներ
- Ատաղձագործական գործիքներ
- Ներկարարական գործիքներ

Շինարարական տեխնիկայի համար համապատասխան վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը կիրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ մասնագիտացված սպասարկման կետերում:

1.4.7 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Շինարարական նյութերից օգտագործվելու է ցեմենտ, մետաղական ամրաններ եւ այլ կոնստրուկցիաներ, ապակի, փայտ, սրբատաշ եւ կոպտատաշ քարե շար, երեսպատման նյութեր եւ այլն: Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է միայն ջուր՝

աշխատանքային հարթակի ջրցանի, հանված գրունտի եւ ստացվող ավազի ու խճի խոնավացման, ինչպես նաեւ շինարարական անձնակազմի խմելու եւ կենցաղային նպատակների համար:

Հիմնական թափոնատեսակը, որը կառաջանա շինարարական աշխատանքերի ընթացքում, կենցաղային աղբն է ամսեկան մեկ մարդու հաշվարկով $6 \text{ կգ } 25 \times 6 \times 34 / 1000 = 5.1$ տ և շինարարական աղբն է մոտ 300 խմ ծավալով: Շինարարական աղբը ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր: Առաջացած կենցաղային աղբը կտեղափոխվի աղբահավաք ծառայության կողմից:

a) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W_{\text{խ.տ.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N – ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n_1 – սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 20 մարդ

N_1 – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 խմ.օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 1020 օր

$$W_{\text{խ.տ.}} = (5 \times 0.016 + 20 \times 0.025) \times 1020 = 592 \text{ խմ/շին. ժամ.}:$$

b) Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

$$U_1 = S_1 \times K_1 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

S_1 – ջրվող տարածքի մակերեսը, 1000 քմ,

K_1 – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0015 խմ,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով, 1020

$U_1 = 1000 \times 0.0015 \times 1020 = 1530$ խմ/շին. ժամ.:

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 2122 խմ/շին. ժամ:

Բազմաբնակարան բնակելի համալիրի ջրամատակարարումը և ջրահեռացումը իրականացվելու է համաձայն տեխնիկական պայմանի միանալով <<Վեռլիա Ջուր>> ՓԲԸ ցանցին, որի համար սահմանված կարգով ստացվել է տեխնիկական պայման և լիցենզավորված կազմակերպության կողմից կիրականացվի նախագիծ: Ջրամատակարարումը հնարավոր է իրականացնել, Անտառային թաղամասով անցնող d=200մմ ջրագծից, կոյուղին՝ Լեռ Կամսար փողոցով անցնող d=900մմ կոյուղատարից:

Շինարարության փուլում ջրցանման համար ջուրը կբերվի պայմանագրային հիմունքներով՝ ավտոցիստեռներով: Շինարարության փուլում աշխատողների կոմունալ կենցաղային պայմանները կապահովեն տեղադրելով բիոզուգարաններ, խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում և շահագործման փուլում բնակելի շենքի Էլեկտրամատակարարումը 80 կՎԱ ծախսով հնարավոր կլինի իրականացնել՝ ՏԵ7472-ի I, II 0.4 կՎ հատոններից:

Բնակելի համալիրի գազաֆիկացումը P=0.3 ՄՊա ճնշման և Q=100 խմ/ժամ նախատեսվող ծախսով հնարավոր է իրականացնել ԳԲԿ սնող Dպ-700 կողմնատար գազատարի 5.9կմ-ից:

2. ՆԱԽԱՏԵՄՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ

2.1 ՖԻԶԻԿԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Վարչական տեսակետից հետազոտվող տեղամասը տեղադրված է Երևան քաղաքի կենտրոնական մասում, Կենտրոն վարչական շրջանի տարածքում, նրա հյուսիսային մասում: Անտառային և Սարալանջի փողոցների միջանկյալ մասում:

Տարածքը իրենից ներկայացնում է չկառուցապատված ռելիեֆային անկմամբ հողամաս: Կից մոտ 10մ-15մ հեռավորությամբ գտնվում են բնակելի տներ, հասարակական շինություններ:

Ժողովրդագրական կազմ ու բնակչություն

Երևան, քաղաք տեղակայված է Հրազդան գետի երկու ափերին: Հանդիսանում է պետության մայրաքաղաքն ու խոշորագույն բնակավայրը, վարչաքաղաքական, տնտեսական կենտրոնը: Համաձայն Հայաստանի պաշտոնական տեղեկատվության՝ 2014 թվականի հունվարի մեկի դրությամբ ունի 1.068.000 բնակիչ: Բնակչությունը աշխատում է արտադրական, էներգետիկ և այլ օբյեկտներում: Իրականացվում են մեծ ծավալի քաղաքաշինական ծրագրեր:

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից հետազոտվող տեղամասը տեղադրված է Քանաքեռ-Արաբկիրի հրաբխային սարավանդի սահմաններում, նրա հարավ-արևելյան եզրամասում, Էռզիոնա-հողմնահարման լանջերի վրա, որոնք ունեն հարավային-հարավ-արևելյան ուղղվածություն, մեծ ու կտրուկ անկումներ: Մասնավորապես տեղամասի հարավային և հյուսիսային կողմերում լանջերն ունեն խիստ կտրուկ անկումներ որոնք համեմատաբար մեղմանում են տեղամասի կենտրոնական մասում: Ռելիեֆը հիմնականում հարթ է կտրուկ անկմամբ դեպի հարավ: Մակերեսի նիշերը տատանվում են 1080.0-1095.0 մետրի սահմաններում:

Տարածքում բնության և պատմամշակույթային հուշարձաններ չկան: Մոտակայքում մակերևույթային ջրային ռեսուրսներ չկան: Տարածքը կառուցապատված չէ:

Կենտրոն վարչական շրջանի պատմության և մշակույթի հուշարձանների ցանկ

հուշարձան	կառուցված
Ակադեմիայի համակարույց. Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա	1958 թվական, 1970-ական թվականներ

հուշարձան	կառուցված
Գլխավոր մասնաշենք	1958 թվական
Բարձրաքանդակներ Գիտության երախտավորներին	1958 թվական
Պաննոներ «Հայ գիտության կաճառներ». («Մեսրոպ Մաշտոց», «Սովսես Խորենացի»)	1958 թվական
Ինստիտուտի շենք. Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտը	1958 թվական
Ինստիտուտի շենք. Մաթեմատիկայի և մեխանիկայի ինստիտուտները	1958 թվական
Ակադեմիայի շենք. Հայկական գյուղատնտեսական ակադեմիան	1932 թվական, 1940 թվական, 1956 թվական
Հուշաղբյուր Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված գյուղատնտեսական ինստիտուտի դասախոսներին և ուսանողներին	1985 թվական
Առանձնատուն Հայկանուշ Դանիելյանի	1947 թվական
Առանձնատուն Ադասի Խանջյանի (Ժողկոմխորհի)	1920-ական թվականներ
Առանձնատուն ՀԿԿ Կենտկոմի 1-ին քարտուղար Գրիգոր Հարությունյանի	1939 թվական
Աստղադիտարանի շենք	1926 թվական
Արդյունաբերական համակառույց. «Արարատ» զինեգործական արդյունաբերության միավորման համալիրը	1887-1910 թվականներ, 1938 թվական, 1945-1963 թվականներ
Գործարանի համալիր. Շուստովի (Թաիրյանի) Գինու-կոնյակի գործարանը	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Գինու մառան	1887 թվական
Խմորման արտադրամասի մասնաշենք	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Կոնյակի մառաններ	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Պահեստի մասնաշենք	19-րդ դարի վերջ - 20-

հուշարձան	կառուցված
	րդ դարի սկիզբ
Մայիրտի գտման մասնաշենք	1907 թվական
Տակառագործական արհեստանոցի մասնաշենք	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
«Արարատ» գինեգործական արդյունաբերության միավորման մատանների շենք	1937-1961 թվականներ
Բարձրաքանդակներ	1961 թվական
Հուշարձան՝ Գինու կոմբինատի հիմնադրման 100-ամյակին	1977 թվական
Արդյունաբերական շենք. «Արարատ» արդյունաբերական միավորման կոնյակի գործարանի գլխավոր մասնաշենքը (Երևանի կոնյակի գործարան)	1944 թվական
Բարձրաքանդակներ	1975 թվական
Խաչքար	1579 թվական
Հուշարձան՝ Մարգար Սեդրակյանի	1975 թվական
Արվեստանոց-թանգարան Մինաս Ավետիսյանի	1975 թվական
Արվեստանոց-թանգարան Գևորգ Գրիգորյանի (Զիռտտո)	1980 թվական
Բանկի շենք. Պետական բանկ	1933 թվական
Բարձրաքանդակ «Կժուկ աղջիկը»	1939 թվական
Բարձրաքանդակ «Չայկովսկի»	1982 թվական
Բերդշեն Ծիծեռնակաբերդ	մ.թ.ա. 2-1 հզ, 3-13-րդ դարեր
Բնակելի տուն	1930 թվական
Բնակելի տուն	1927 թվական
Բնակելի տուն՝ «Հօկ»-ի	1928 թվական

հուշարձան	կառուցված
Տուն-թանգարան Դերենիկ Դեմիրճյանի	1977 թվական
Հուշակոթող՝ Դերենիկ Դեմիրճյանի	1977 թվական
Բնակելի տուն	1950-ական թվականներ
Բնակելի տուն «Պրոֆեսորների»	1934 թվական
Հուշակոթող «Հայ մշակույթի երախտավորներ»	1968 թվական
Բնակելի տուն Վլադիմիր Բրաժնիկովի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Բաբանների	19-20-րդ դարեր
Բնակելի տուն	1942 թվական
Բնակելի տուն	19-20-րդ դարեր
Բնակելի տուն	19-րդ դար
Բնակելի տուն Արտեմ Յարալյանի	19-20-րդ դարեր
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկզբ
Բնակելի տուն	1935 թվական
Բնակելի տուն	1948 թվական
Բնակելի տուն	18-րդ դար
Բնակելի տուն	1950-ական թվականներ
Բնակելի տուն Աֆրիկյանների (ամառանոց)	20-րդ դարի սկիզբ
Գինու մառան	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Խաչքար Սուքիասի	1586 թվական
Բնակելի տուն	19-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Մինթետիկ կաուչուկի գործարանի	1934-1938 թվականներ

հուշարձան	կառուցված
Բնակելի տուն Վահան Պապոյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն	
Բնակելի տուն	
Բնակելի տուն	1960 թվական
Հուշակոթող Վիկտոր Համբարձումյանին	1996 թվական
Բնակելի տուն	1939 թվական
Հուշակոթող` Հայկ Գյուլիքսիյանին	1975 թվական
Հուշակոթող` Ստեփան Մալխասյանցին	1974 թվական
Բնակելի տուն	1929 թվական
Բնակելի տուն	1941 թվական
Տուն-թանգարան Երվանդ Քոչարի	1984 թվական
Բնակելի տուն «Իլիչ»	1932 թվական
Բնակելի տուն «Դերասանների»	1941 թվական
Բնակելի տուն	1957 թվական
Բնակելի տուն	1957 թվական
Բնակելի տուն	1925-1927 թվականներ
Հուշակոթող` Ալեքսանդր Սպենդիարյանի	1979 թվական
Տուն-թանգարան Ալեքսանդր Սպենդիարյանի	1967 թվական
Բնակելի տուն	1925-1927 թվականներ
Բնակելի տուն	1938 թվական
Բնակելի տուն	1927 թվական
Բնակելի տուն Գ. Բոգոյուբսկու	20-րդ դարի սկիզբ

հուշարձան	կառուցված
Բնակելի տուն Անասնաբուժական - անասնաբուժական ինստիտուտի դասավանդողների	1931 թվական
Բնակելի տուն	1927 թվական
Հուշակոթող` Ակսել Բակունցի	1970 թվական
Բնակելի տուն ԵՐՀԵԿ-ի («Շախմատային»)	1932 թվական
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	1927 թվական
Բնակելի տուն	1951 թվական
Բնակելի տուն	1928 թվական
Բնակելի տուն	1933 թվական
Բնակելի տուն «Մասնագետների»	1937 թվական
Հուշակոթող` Մանուկ Աբեղյանի	1965 թվական
Հուշակոթող` Հակոբ Մանանդյանի	1965 թվական
Բնակելի տուն Ս. Մարգարյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն	1952 թվական
Գերեզման Սիմոն Զաքիյանի	1957 թվական
Գերեզման Մայիսյան ապստամբության հերոսների (Ստեփան Ալավերդյան, Սարգիս Մուսայելյան, Բագրատ Ղարիբջանյան)	1921 թվական
Գերեզման Լիպարիտ Միսյանի	1921 թվական, 1971 թվական
Գրադարանի շենք. Ազգային գրադարանի գլխավոր մասնաշենքը	1928-1940 թվականներ

հուշարձան	կառուցված
Գրքի պալատի շենքի Տերյան փող. հատվածը	1940 թվական, 1960 թվական
Հուշարձան «Բանվոր և կոլտնտեսական»	1956 թվական
Հուշարձան՝ Հակոբ Մեղապարտի	1987 թվական
Դամբարան	1319 թվական
Դպրոցի շենք. Հրաչյա Աճառյանի անվան դպրոցը	1937-1938 թվականներ
Հուշարձան Հրաչյա Աճառյանի	1970 թվական
Դպրոցի շենք. Ստեփան Շահումյանի անվան դպրոցը	1928 թվական 1932 թվական
Հուշարձան Ստեփան Շահումյանի	1957 թվական
Դպրոցի շենք. Եղիշե Չարեցի անվան դպրոցը	1952 թվական
Հուշարձան՝ Եղիշե Չարեցի	1957 թվական
Եկեղեցական համալիր Զորավոր Սբ. Աստվածածին	17-19-րդ դարեր
Եկեղեցի Զորավոր Սբ. Աստվածածին	1693 թվական
Խաչքար Էլիազի	17-րդ դար
Խաչքար Մովսեսի	17-րդ դար
Խաչքար Խոջա Փանոսի	1693 թվական
Խաչքար Հովհաննեսի	1693 թվական
Խաչքար Հուրիխանի	1693 թվական
Գավիթ	1693 թվական
Խաչքար	15-րդ դար
Խաչքար	15-րդ դար
Գերեզմանոց	19-րդ դար

հուշարձան	կառուցված
Դարպաս	17-19-րդ դարեր
Մատուռ Անանիա Առաքյալի (գանգակատուն)	1889 թվական
Եկեղեցի Սբ. Աստվածածին (Կաթողիկե)	13-րդ դար
Խաչքար	15-րդ դար
Խաչքար Գրիգորի Անանի	17-րդ դար
Խաչքար Մելիք Աղամալի	1693 թվական
Խաչքար Նիկողոսի	1694 թվական
Որմնանկար «Աստվածամայրը մանկան հետ»	18-19-րդ դարեր
Որմնանկար «Ավետում»	18-19-րդ դարեր
Եկեղեցի Կոնդի Սբ. Հովհաննես Մկրտիչ	1706-1710 թվականներ
Խաչքար	18-րդ դար
Խաչքար	18-րդ դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար
Խաչքար	18 դար

հուշարձան	կառուցված
Խաչքար Աղավելի	18 դար
Խաչքար Աղեքսանդրի	18 դար
Խաչքար Անդրեասի, Արիստակեսի և Փարու	18 դար
Խաչքար Գիրխասի	1710 թվական
Խաչքար Գրիգորի, Մկրտումի, Մալխասի	18 դար
Խաչքար Խանումի	18 դար
Խաչքար Մարգարի և այլոց	18 դար
Խաչքար Մարկոսի	18 դար
Խաչքար Մելիք Նազի և ծնողների	18 դար
Խաչքար Նիկողոսի, Լելու	18 դար
Խաչքար Սատաթի, Խանբեկու	18 դար
Խաչքար Սպահանցի Խաչատուրի	18 դար
Խաչքար Սպահանցի Խաչատուրի և ծնողների՝ Ղազարի, Տիխանի	18 դար
Դարպաս	1863 թվական
Եկեղեցի Սբ. Սարգիս	1842 թվական,
Զանգակատուն	1998 թվական
Խաչքար	1511 թվական
Խաչքար	16 դար
Խաչքար	16 դար
Խաչքար	16 դար
Տապանաքար	16 դար
Տապանաքար	16 դար

հուշարձան	կառուցված
Տապանաքար Պարոն Մարգարի	1583 թվական
Տապանաքար Ջուղայեցի Տիրացու Պետրոսի	1624 թվական
Ջորանոցային համալիր Երևանի բերդի	1582 թվական– 20 դար սկզբ
Պարիսպ	16-17 դարեր
Թանգարան. Ժողովրդական ստեղծագործության պետական թանգարանը (Ժողովրդական ստեղծագործության տուն)	1941 թվական
Թատրոնի շենք. Գաբրիել Սունդուկյանի անվան պետական ակադեմիական թատրոնը	1966 թվական
Բարձրաքանդակներ	1966 թվական
Բարձրաքանդակ «Հուշկապարիկ»	1976 թվական
Հուշարձան Գաբրիել Սունդուկյանի	1972 թվական
Պաննո «Հայաստան»	1965 թվական
Ինստիտուտի շենք. Անասնաբուժական - անասնաբուժական ինստիտուտը	1928 թվական
Ինստիտուտի շենք. Մարքսիզմ - լենինիզմի հայկական ինստիտուտը	1949 թվական
Ինստիտուտի շենք. Մեսրոպ Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտը (մատենադարան)	1957 թվական
Խճանկար «Ավարայրի Ճակատամարտ» («Վարդանանք»)	1960 թվական
Որմնանկարներ «Հայ մշակույթի պատմություն»	1959 թվական
Հուշարձան Անանիա Շիրակացու	1963 թվական
Հուշարձան Գրիգոր Տաթևացու	1967 թվական
Հուշարձան Թորոս Ռոսլինի	1967 թվական
Հուշարձան Մեսրոպ Մաշտոցի	1962 թվական

հուշարձան	կառուցված
Հուշարձան Մխիթար Գոշի	1967 թվական
Հուշարձան Մովսես Խորենացու	1964 թվական
Հուշարձան Ֆրիկի	1967 թվական
Բացօթյա ցուցադրություն	մ.թ.ա. 2-1 հզ, 14-17 դարեր
Կոթող «Դուռ»	մ.թ.ա. 7 դար
Խաչքար	1294 թվական
Խաչքար Խաչատուրի	1545 թվական
Խաչքար Հախնազար Աղայի	1596 թվական
Խաչքար Մարիանի	1604 թվական
Տապանաքար	17 դար
Վիշապաքար	մ.թ.ա. 2-1 հզ
[[Մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի ինստիտուտ Ծննդատան շենք. Պարթև Սարգսյանի անվան Մոր և մանկան առողջության պահպանման հայկական գիտահետազոտական կենտրոնը]]	1931 թվական. 1936-1939 թվականներ
Կամուրջ «Երևան-Սևան» երկաթուղու	1935 թվական
Կամուրջ «Կարմիր» (Հրազդանի հին կամուրջ), (Խոջա Փլավի)	1679 թվական
Կամուրջ «Հաղթանակի»	1939-1961 թվականներ
Կամուրջ Նորքի (Գետառի)	1664 թվական
Կայան Տրանսֆորմատորային	1930 թվական
Համալսարանի համակառույց, Երևանի ճարտարագիտական և Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանները	1932-1964 թվականներ
Մասնաշենք՝ առաջին	1932 թվական, 1935 թվական

հուշարձան	կառուցված
Մասնաշենք՝ երկրորդ	1935 թվական
Մասնաշենք՝ երրորդ (գլխավոր)	1955 թվական, 1959 թ. , 1964 թվական
Հուշաղբյուր՝ Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված պոլիտեխնիկականներին	1981 թվական
Համալսարանի համակառույց, Երևանի Միխիթար Հերացու անվան բժշկական համալսարանը	1927-1955 թվականներ
Անատոմիկումի շենք	1927 թվական
Մասնաշենք գլխավոր	1938 թվական, 1950-ական թվականներ
Հուշարձան Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված բժշկական ինստիտուտիցիներին	1972 թվական
Համալսարանի շենք. Երևանի պետական համալսարանի գլխավոր մասնաշենքը	1965 թվական
Ժայռապատկերներ	մ.թ.ա. 5-3 հզ
Խաչքար՝ Արցախում զոհված մտավորականներին և ԵՊՀ ուսանող-ազատամարտիկներին	1996 թվական
Հուշաղբյուր՝ Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված համալսարանականներին	1979 թվական
Հուշարձան՝ Մովսես Խորենացու	1996 թվական
Հանդիսատեսային շենք. Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տունը	1977 թվական
Բարձրաքանդակներ	1977 թվական
Հանրակացարանի շենք Անասնաբուժական - անասնաբուժական ինստիտուտի հանրակացարանը	1930 թվական
Հիդրոէլեկտրակայանի շենք. Երևանի առաջին ՀԷԿ-ը	1926 թվական

հուշարձան	կառուցված
Հիվանդանոցային շենքերի համակառույց	1917-1960 թվականներ
Ինստիտուտի շենք. Ֆիզիոթերապիայի ինստիտուտը	1930 թվական, 1932 թվական, 1939 թվական
Հիվանդանոցի շենք. մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի հիվանդանոցը	1929 թվական
Ակնաբուժարանի շենք	1929 թվական
Հիվանդանոցի շենք. Քաղաքային հիվանդանոցը	1917-1922 թվականներ
Հիվանդանոցի շենք. Մանկական հիվանդանոցը	1939 թվական, 1975 թվական
Հրապարակի համալիր. Ազատության հրապարակը	1924-1939 թվականներ
Գերեզման Ալեքսանդր Սպենդիարյանի	1928 թվական, 1966 թվական
Հուշարձան «Մուսա»	1963 թվական
Հանդիսատեսային շենք. Ալեքսանդր Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնը և «Արամ Խաչատրյան» մեծ համերգասրահը	1940 թվական, 1953 թվական
Հուշարձան Հովհաննես Թումանյանի	1957 թվական
Հուշարձան՝ Արամ Խաչատրյանի	1999 թվական
Հուշարձան՝ Ալեքսանդր Սպենդիարյանի	1957 թվական
Հրապարակի համալիր. Հանրապետության Հրապարակը	1926-1977 թվականներ
Հյուրանոց «Արմենիա»	1958 թվական
Մշակույթի տուն. Արական գիմնազիայի (Հայհամերգի փոքր դահլիճ) և թանգարանների շենքը	1916 թվական
Վիտրաժ «Հայաստան»	1965 թվական
Վարչական շենք. Արհմիությունների տունը և Կապի նախարարությունը	1956 թվական

հուշարձան	կառուցված
Վարչական շենք. Կառավարական տունը (ՀՀ Նախարարների խորհրդի շենք)	1929 թվական 1941 թվական 1952 թվական
Վարչական շենք. Կառավարական երկրորդ տունը	1955 թվական
Բանկի շենք. Գյուղատնտեսական բանկը և Գյուղբանկի աշխատողների բնակելի տունը	1927-1930 թվականներ
Բանկի շենք. Թիֆլիսի առևտրական բանկը	1910 թվական
Բնակելի տուն Ստեփան Տիգրանյանի	1910-ական թվականներ
Դատարանի շենք. Գերագույն դատարանը	1936 թվական
Հուշարձան Ստեփան Շահումյանի	1931 թվական
Հրապարակ՝ Անդրեյ Սախարովի անվան	1850– 1860 թվականներ, 1924 թվական, 1960-ական թվականներ
Բնակելի տուն	1930 թվական
Հրշեջ կայան. Կամավոր հրշեջ ընկերության շենքը (Հրշեջ դեպո)	1930 թվական
Հուշարձան՝ Անդրեյ Սախարովի	2000 թվական
Վարչական շենք. Արքունական պալատը և Նահանգական գանձատունը	1901 թվական
Վարչական շենք. Երկրաբանական վարչության նախկին շենքը	1930-1933 թվականներ
Հուշակոթող՝ Վախթանգ Անանյանի	1982 թվական
Հուշակոթող՝ Հրաչյա Աճառյանի	1982 թվական
Հուշակոթող՝ Թորոս Թորամանյանի	1985 թվական
Հուշահամալիր՝ Մեծ եղեռնի զոհերին	1967 թվական
Գերեզման՝ Մովսես Գորգիսյանի	1990 թվական
Գերեզման՝ Սամվել Գևորգյանի	1992 թվական

հուշարձան	կառուցված
Գերեզման՝ Էդիկ Մարկոսյանի	1990 թվական
Գերեզման՝ Մուշեղ Մխչյանի (Վոժո)	1991 թվական
Գերեզման՝ Երվանդ Սաղումյանի (Երո)	1990 թվական
Խաչքար՝ Բաբվի 1990 թվական զոհերի հիշատակին	1990 թվական
Խաչքար Գանձակի 1988 թվական նահատակներին	1988 թվական
Խաչքար Սումգայիթի 1988 թվական զոհերի Հիշատակին	1988 թվական
Հուշակոթող	1965 թվական
Հուշարձան Մեծ եղեռնի զոհերին	1967 թվական
Թանգարան Հայոց ցեղասպանության	1995 թվական
Հուշաղբյուր՝ Երևան և Կարբարա քաղաքների բարեկամության	1964 թվական
Հուշաղբյուր Մեծ եղեռնի և Սպիտակի 1988 թվական դեկտեմբերի 7-ի երկրաշարժի զոհերին	1990 թվական
Հուշաղբյուրներ՝ Խորհրդային Միության երիտասարդ հերոսներին	1949 թվական
Հուշաղբյուր Սայաթ-Նովային	1963 թվական
Հուշասլ Երկրորդ աշխարհամարտում զոհված պիոներներին	1985 թվական
Հուշարձան՝ Խաչատուր Աբովյանի	1950 թվական
Հուշարձան՝ Խաչատուր Աբովյանի	1955 թվական
Հուշարձան՝ «Բարեկամության ձեռքեր»	1965 թվական
Հուշարձան Վալերի Բրյուսովի	1966 թվական
Մաքսիմ Գորկու դիմաքանդակ	1967 թվական
Հուշարձան՝ Ալեքսանդր Գրիբոյեդովի	1973 թվական
Հուշարձան՝ Լեոնիդ Ենգիբարյանի	1995 թվական

հուշարձան	կառուցված
Հուշարձան՝ «Էրեբունի-Երևան» («Կենաց Ծառ»)	1970 թվական
Հուշարձան՝ Ալեքսանդր Թամանյանի	1974 թվական
Հուշարձան՝ Ավետիք Բսահակյանի	1965 թվական
Հուշարձան՝ Ստեփան Լիսիցյանի	1982 թվական
Հուշարձան՝ Աղասի Խանջյանի	1987 թվական
Հուշարձան Կոմիտասի	1988 թվական
Հուշարձան՝ Կարո Հալաբյանի	1997 թվական
Հուշարձան՝ Հայաստանում Խորհրդային կարգերի հաստատման 20-ամյակին (Կարմիր բանակի մարտիկներին)	1940 թվական
Հուշարձան՝ Հայաստանում Խորհրդային կարգերի հաստատման 30-ամյակին	1950 թվական
Հուշարձան՝ «Հավերժական կրակ» (Հայաստանում Խորհրդային կարգերի հաստատման համար զոհված մարտիկների հուշարձան)	1960 թվական
Հուշարձան՝ Վարդան Մամիկոնյանի	1975 թվական
Հուշարձան՝ Վլադիմիր Մայակովսկու	1974 թվական
Հուշարձան՝ Ալեքսանդր Մյասնիկյանի	1980 թվական
Հուշարձան՝ Ասքանազ Մռավյանի	1956 թվական
Հուշարձան՝ Միքայել Նալբանդյանի	1965 թվական
Հուշարձան՝ Միքայել Նալբանդյանի	1985 թվական
Հուշարձան՝ Նար Դոսի	1956 թվական
Հուշարձան՝ Արշավիր Շավարշյանի	1965 թվական
Հուշարձան՝ Եղիշե Չարենցի	1985 թվական
Հուշարձան՝ Անտոն Զեխովի	

հուշարձան	կառուցված
Հուշարձան՝ «Պեպո»	1976 թվական
Հուշարձան՝ Ալեքսանդր Պուշկինի	1949 թվական
Հուշարձան՝ Մարտիրոս Սարյանի	1986 թվական
Հուշարձան՝ Նելսոն Ստեփանյանի	1950 թվական
Հուշարձան՝ Վաղարշ Վաղարշյանի	1983 թվական
Հուշարձան՝ Վահան Տերյանի	1999 թվական
Հուշարձան՝ Արմեն Տիգրանյանի	1987 թվական
Մանկապարտեզի շենք. Երևանի կայագործի մանկապարտեզը	1951 թվական
Մարզադաշտ. Վազգեն Սարգսյանի անվան հանրապետական մարզադաշտը	1953 թվական. 1963 թվական
Մարզահամերգային համալիր. «Կարեն Դեմիրճյան» մշակույթի կենտրոնը	1984 թվական
Բարձրաքանդակներ	1984 թվական
Մզկիթ Աբաս Միրզայի (Մարդարի)	19 դար սկզբ
Մզկիթ «Կապույտ» (Գյոյ մզկիթ)	1766 թվական
Մշակույթի տուն. Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տունը	1970 թվական
Հուշարձան Տիգրան Պետրոսյանի	1989 թվական
Շուկայի շենք. Կենտրոնական ծածկած շուկան	1952 թվական
Որմնանկար «Հայաստան»	1982 թվական
Պալատ պիոներների և դպրոցականների (քաղաքային Պիոներ - պալատ)	1938 թվական
Պուլիկլինիկայի շենք	1954-1955 թվականներ
Զբանցույց	1950 թվական

հուշարձան	կառուցված
Ջրանցք՝ Մամոնիի	մ.թ.ա. 7 դար, 1031 թվական
Մառցակոմբինատ	1950 թվական
Ստեղծագործական միության շենք. Հայաստանի գրողների միությունը (գրողների տունը)	1954 թվական
Ստեղծագործական միության շենք. Հայաստանի կոմպոզիտորների միությունը (կոմպոզիտորների տունը)	1955 թվական
Ստեղծագործական Միության շենք. Հայաստանի ճարտարապետների միությունը (Ալ. Թամանյանի անվան Հայաստանի ճարտարապետի տունը)	1958 թվական
ՀՀ Նախագահի նստավայր	1958 թվական
Վարչական շենք Դեղատների գլխավոր վարչության	
ՀՀ Ազգային ժողովի շենք	1949-1950 թվականներ
Վարչական շենք ՀՀ Ազգային անվտանգության նախարարության	1936 թվական
Վարչական շենք «Հայէներգո»-ի գլխավոր վարչության	1940 թվական
Վարչական շենք. Փոխադարձ վարկի ընկերությունը	1912 թվական
Վարչական շենք. Քաղաքային ոստիկանության վարչությունը	1908 թվական
Վիշապաքար	մ.թ.ա. 3-2 հզ
Տուն-թանգարանի շենք. Հովհաննես Թումանյանի տուն-թանգարանը	1949-1953 թվականներ
Բարձրաքանդակ՝ Հովհաննես Թումանյանի	1971 թվական
Ավետիք Իսահակյանի տուն-թանգարան	1946 թվական, 1963 թվական
Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարան	1980 թվական
Հակոբ Կոջոյանի և Արա Սարգսյանի տուն-թանգարան	1936 թվական, 1973 թվական, 1981 թվական

հուշարձան	կառուցված
Խաչքար՝ Ասլիզատի	1601 թվական
Հուշակոթող՝ Հակոբ Կոջոյանին և Արա Սարգսյանին	1981 թվական
Եղիշե Չարենցի տուն-թանգարան	1935 թվական, 1975 թվական
Մարտիրոս Սարյանի տուն-թանգարան	1935 թվական, 1967 թվական
Մերգեյ Փարաջանովի թանգարան	1991 թվական
Ուսումնական հաստատության շենք. Երևանի ուսուցչական սեմինարիան	1905 թվական
Գերեզման Հակոբ Մանանդյանի	1952 թվական, 1971 թվական
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Աբովյան փողոցը 1	1860–ական թվականներ - 20-րդ դար
Ակումբ Կառուցողների	1932 թվական
Թատրոնի շենք. Կոնստանտին Ստանիսլավսկու անվան Ռուսական դրամատիկական թատրոնը	1932 թվական
Վարչական շենք. Սպորտկոմիտեն և ֆիզկուլտուրայի կենտրոնական տունը	1932 թվական
Հանրախանութ «Մանկական աշխարհ»	1936 թվական
Շ. Ազնավուրի անվան հրապարակ	
Կինոթատրոն «Մուկվա»	1936 թվական
Բարձրաքանդակներ «Չապան», «Պեպո», «Դավիթ Բեկ», «Պար», «Սայաթ-նովա», «Բեմ»	1936 թվական, 1986 թվական
Հյուրանոց «Երևան»	1927 թվական
Ստեղծագործական միության շենք. Հայաստանի նկարիչների	1958 թվական

հուշարձան	կառուցված
միությունը («Նկարչի տուն»)	
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Աստաֆյան փողոցը	1860-ական թվականներ-20 դար սկզբ
Բնակելի տուն և բուժարան Տեր-Ավետիքյանի	19 դար վրջ
Խանութ Մելիք-Օհանջանյանի	19 դար վրջ
Բնակելի տուն և բուժարան Հովհաննես Հովհաննիսյանի, կոչվում է նաև 1944-ից այստեղ գտնվող «Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի հայկական ընկերության» անունով («ԱՕԿՍ-ի շենք»)	1914-1917 թվականներ
Բնակելի տուն Եզոր Խանգաղյանի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Բարսեղ Եղիազարյանի	1884 թվական
Բնակելի տուն Գրիգոր Եղիազարյանի	1884 թվական
Բնակելի տուն Գրիգոր Ամիրյանի	19-րդ դար
Բնակելի տուն Գրիգոր Ամիրյանի	19-20 դարեր
Բնակելի տուն Հովհաննես Գրիգորյանի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Մկրտիչ Ենգիբարյանի	1898 թվական
Բնակելի տուն Ստեփան Սողոմոնյանի	1890-ական թվականներ
Բնակելի տուն Հովհաննես Տեր-Մկրտչյանի	19-րդ դարի վերջ- 20 դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Գևորգ Անտոնյանցի	1890-ական թվականներ
Բնակելի տուն Գաբրիել Աբրահամյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն Վաղարշակ և Հակոբ Բաբախանյանների	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Երեմ Սանահյանի	1894 թվական
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ

հուշարձան	կառուցված
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Կարապետ Արքահամյանի	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Գործարանի շենք՝ Համբարձում Սողոմոնյանի կոնյակի գործարանը	1890-ական թվականներ-1910 թվական
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Արմենակ Մելիքյանցի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Աղաջան Աֆրիկյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն՝ Լավրենտի Ֆոտինովի	19-20 դարեր
Բնակելի տուն՝ Առաքել Աֆրիկյանի	20-րդ դարի սկիզբ
Որմնանկար	
Բնակելի տուն՝ Գեղամ Մնացականյանի	1898 թվական
Բնակելի տուն՝ Էմին Տեր-Գրիգորյանի	1890-ական թվականներ
Բնակելի տուն՝ Հակոբ Բոշնաղյանցի	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Հովհաննես Օհանյանի	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Հին Կազարմայի փողոցը	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ

հուշարձան	կառուցված
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ
Գործարանի համալիր. Դավիթ Սարաջյանի Գինու-կոնյակի գործարանը	1896-1906 թվականներ
Բնակելի տուն	1896-1906 թվականներ
Գործարան Սպիրտի թորման	1896 թվական
Պահեստի շենք	1896-1906 թվականներ
Ուսումնական հաստատության համակառույց. Արական գիմնազիան	1896 թվական
Մասնաշենք	1896 թվական
Ուսումնական հաստատության շենք. Հռիփսիմյան իգական գիմնազիան	1898 թվական, 1905 թվական
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Նահանգական փողոցը	1889 թվական-20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Էսապյանի (Էսապյանի պահածոյի գործարան)	1911 թվական
Բնակելի տուն՝ Կարլ և Վիլհելմ Գիլներների	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Ն. Հովհաննիսյանի	1890-ական թվականներ
Բնակելի տուն՝ Արտեմ Ջալալյանի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն՝ Վ. Մկրտչյանի	1896 թվական
Բնակելի տուն՝ Երվանդ և Իսահակ Տեր-Ավետիքյանների	1905 թվական
Բնակելի տուն՝ Միխայիլ ֆոն դեր Նոնների	1895 թվական
Մասնաշենք	1898 թվական
Բնակելի տուն (նահանգապետի գրասենյակը)	1905 թվական
Բնակելի տուն	19-րդ դարի վերջ - 20-

հուշարձան	կառուցված
	րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	19-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն	20-րդ դարի սկիզբ
Վարչական շենք Նահանգապետարանի	20-րդ դարի սկիզբ
Մասնաշենք	20-րդ դարի սկիզբ
Որմնանկարներ	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Աֆրիկյանների	19-րդ դարի վերջ - 20-րդ դարի սկիզբ
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Տեր-Ղուկասովի փողոցը	1870-ական թվականներ-20-րդ դարի սկիզբ
Ակումբի շենք. Քաղաքային ակումբը (Ջանփոլադյանի թատրոն), (սպայի տուն)	1883 թվական
Որմնանկարներ	
Գործարանի շենք. Գիլանյանի լիմոնադի գործարանը	1909-1911 թվականներ
Փողոցի կառուցապատման հատվածներ. Ցարական փողոցը	1860-ական թվականներ-20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Փանոս Սողոմոնյանի	1882 թվական
Բնակելի տուն Ֆադեյ Քալանթարյանի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Զարմայր Անդրեասյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն Խաչատուր Թադևոսյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն Գեղամ Թադևոսյանի	19-րդ դարի վերջ
Բնակելի տուն Ֆադեյ Թադևոսյանի	1910-ական թվականներ

հուշարձան	կառուցված
Բանկի շենք. Բանկի Երևանի բաժանմունքը	1902 թվական
Բնակելի տուն Ազիզյանների	1890-ական թվականներ
Բնակելի տուն Մկրտիչ Տեր-Օհանյանի	1900-ական թվականներ
Բնակելի տուն Մկրտիչ Մկրտչյանցի	20-րդ դարի սկիզբ
Բնակելի տուն Սարգիս Հախնազարյանի	1895-1898 թվականներ
Քանդակ «Լեռնեցիների պարը»	1984 թվական
Քանդակ «Ջրավաճառ պատանին» («Երևանի Սառը Ջուրը»)	1970 թվական
Քանդակ «Վանեցի աղջիկը»	1975 թվական
Քանդակ «Վերածնված Հայաստան»	1985 թվական
Քարայր-կացարան Այգեձոր-1	քարի դար, մ.թ.ա. 20-16-րդ դարեր 14-16 դարեր
Քարայր-կացարան Այգեձոր-2	չորրորդական շրջան, մ.թ.ա. 20-16-րդ դարեր - 14-16 դարեր
Քարայր-կացարան Այգեձոր-3	մ.թ.ա. 20-16-րդ դարեր 14-16 դարեր
Քարայր-կացարան Ծիծեռնակաբերդ-1	մ.թ.ա. 20-16-րդ դարեր - 14-16-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Ծիծեռնակաբերդ-2	մ.թ.ա. 20-16-րդ դարեր - 14-16-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Ձորագյուղ-1	ուշ միջնադար
Քարայր-կացարան Ձորագյուղ-2	ուշ միջնադար
Քարայր-կացարան Ձորագյուղ-3	16-18-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-1	միջին քարի դար, 15-16-րդ դարեր

հուշարձան	կառուցված
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-2	քարի դար, մ.թ.ա. 30-15-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-3	միջին քարի դար, մ.թ.ա. 1-ին հզ, բրոնզի դար, 13-14 դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-4	16-17-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-5	16-17-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-6	14-16-րդ դարեր
Քարայր-կացարան Նորագյուղ-7	14-16-րդ դարեր
Ֆաբրիկայի շենք. Կարի ֆաբրիկան	1930 թվական
Բնակելի տուն՝ Գաբրիել Գաբրիելյանցի	1909-1914 թվականներ
Առանձնատուն («Դերասանի տուն»)	1954 թվական
Հուշարձան Ալ. Սպենդիարյանի	1971 թվական
Մզկիթ Թափաբաշի	1687 թվական
Վիշապաքար	Ք.ա. 3-2-րդ հազարամյակ
Տապանաքար	10-17-րդ դարեր
Տապանաքար	16-17-րդ դարեր

Երևան քաղաքի բնության հուշարձանների ցանկ

1	«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	քաղ. Երևան, Հրազդանի կիրճի ձախափնյա մասում, Մբ. Սարգիս եկեղեցու մոտ
2	«Անանուն» սյունաձև բազալտներ	քաղ. Երևան, Հրազդանի կիրճի ձախափնյա մասում մանկական ե/գ տանող թունելի արմ ճակատամուտքի մոտ

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից տարածքում առկա են Նեոգեն-Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումների չստորաբաժանված համախմբերի հետ կապված ստորգետնյա ջրերը, որոնք պատկանում են միջլավային և լավատակի ջրերի տարատեսակներին: Համաձայն հրատարակված գրականության տվյալների ստորգետնյա ջրերը տեղադրված են 50.0 մետրից խորը:

Երկրաբանական կառուցվածքը:

Շրջանի և տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքին մասնակցում են Նեոգեն Չորրորդականի հասակի հրաբխային առաջացումները՝ բազալտ, անդեզիտա-բազալտներ, հրաբխային խարամ և մոխիր, հրաբխային ավազներ և այլն, որոնք ծածկված են բերվածքային առաջացումների շերտախմբերով՝ խոշորա-բեկորային, մասամբ կավային, ավազային գրունտներով: Հորատման աշխատանքների ընթացքում մինչև 30.0 մետր խորությամբ փորված հորատանցքերում բացահայտվել են վերոհիշյալ բոլոր գրունտները:

Ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթները ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն՝ մեր ուսումնասիրվող տարածքում բացակայում են:

Ստուեցումներն ապահովված են Վերին Անտառային փողոցից:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման տարածքում հողաբուսաշերտը բացակայում է:

Տարածքում բնության և պատմամշակույթային հուշարձաններ չկան: Ծառաթուփային բուսականությունը բացակայում է:

Երևան քաղաքը գտնվում է Արարատյան դաշտավայրի հյուսիս-արևելյան մասում՝ չոր տափաստանային՝ կիսաանապատների տարրերով, լանդշաֆտային գոտում:

Տարածքի երկրաբանական կառուցվածքին մասնակցում են վերին պլիոցենից մինչև ժամանակակից հասակի նստվածքների համախմբեր, որոնք հիմնականում ներկայացված են հրաբխային, հրաբխա-նստվածքային ֆացիաներով:

Ժամանակակից ռելիեֆի ձևավորման պատմությունը սկսվում է վերին պլիոցենի ժամանակներից, երբ միոցենի նստվածքների հողմնահարված, էրոզիոն-դենուդացիոն

մակերեսին սկսվել են տեղադրվել վերին պլիոցենի հասակի հրաբխային ապարներ, ինչպես նաև չորրորդական և ժամանակակից առաջացումներ:

2.2 ԿԼԻՄԱՆ

Ընդհանուր առմամբ Երևանի կլիման արտահայտված ցամաքային բնույթ է կրում՝ շոգ և չոր ամառներին հաջորդում են չափավոր ցուրտ, անկայուն ձնածածկով ձմեռները: Կլիմայի առանձնահատկությունները պայմանավորված են. ամռանը՝ հարավից՝ չոր տաք օդային զանգվածների, ձմռանը՝ հյուսիսից՝ ցուրտ օդային զանգվածների ներխուժումով:

Տեղանքի կլիմայական պայմանները բերված են ըստ Երևան-«Արաբկիր» օդերևութաբանական կայանի տվյալների:

Ջերմաստիճանի բացարձակ մինիմումը ոչ ցածր է քան -30°C , բացարձակ մաքսիմումը հասնում է $+42^{\circ}\text{C}$: Օդի միջին ջերմաստիճանները ըստ ամիսների Երևան քաղաքի հարավային արդյունաբերական շրջանի համար բերված են աղյուսակ 2.1-ում «Շինարարական կլիմատոլոգիա» СНиП II-7.01-96 տվյալների համաձայն:

Աղյուսակ 2.1. Մթնոլորտային օդի միջին ջերմաստիճանը Երևան "Արաբկիր" օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդերևութաբանական կայան	Օդերևութաբանական կայանի բարձրությունը, մ	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների, C°												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Երևան	1113	-2.9	-0.8	5,1	11.8	16.3	20.8	24,5	24.2	19.9	13,1	6.4	0.1	11,5	-21	41

Աղյուսակ 2.2. Օդի հարաբերական խոնավությունը Երևան "Արաբկիր" օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդերևութաբանական կայան	Օդի հարաբերական խոնավությունը ըստ ամիսների, %												Միջին տարեկան	Միջին ամսական ժ. 15-ին	
														հունվարին	օգոստոսին
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
Երևան	77	73	61	57	59	53	49	50	51	60	70	76	61	69	35

Աղյուսակ 2.3. Մթնոլորտային տեղումները Երևան "Արաբկիր" օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների												Տարեկան	Չնաձածկույթ		
	Քանակը միջին ամսական / օրական առավելագույն, մմ													Առավելագույն տասնօրյակա-յին բարձրությունը,սմ	Տարվա մեջ ձնաձածկույթով օրերի քանակը	Չյան մեջ ջրի Առավելա-գույն քանակը,մմ
	Ըստ ամիսների															
	28	31	38	48	55	29	16	8	11	31	30	28	353			
Երևան	22	28	26	34	47	47	34	22	47	34	30	26	47	50	53	152

Աղյուսակ 2.4 Քամի

Բնակավայր, օդերևույթաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնճում, (ն Պա)	Սափաներ	Կրկնէլիությունը, % ըստ ուղությունների								Միջին արագություն, մ/վ	Միջին ամսական	Միջին տարեկան	Ուժեղ քամիներով	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "n" տարիների ընթացքում		
			Միջին արագություն, մ/վ												20	50	100
			Հյուսիսայն (Հս)	Հյուսիս-Արևելյան (ՀսԱրլ)	Արևելյան (Արլ)	Հարավ-Արևելյան (ՀվԱրմ)	Հարավ (Ավ)	Հարավ-Արևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտյան (Արմ)	Հյուսիս-Արևմտյան (ՀսԱրմ)							
Երևան «Արաբկիր»	889,7	հունվար	13	29	8	7	14	20	6	3	45	0,9	2,0	30	20	23	25
			1,9	1,9	1,6	1,7	1,8	1,5	1,8	1,9							
		ապրիլ	15	29	6	8	12	17	9	4	15	2,1					
			3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	2,4	2,5	2,5							
		հուլիս	28	32	3	3	8	16	7	3	13	3,4					
			6,0	4,8	1,7	1,7	1,7	1,7	2,0	2,6							
		հոկտեմբեր	17	37	6	5	10	16	6	3	19	1,8					
			2,9	2,5	2,0	1,9	1,7	1,9	1,9	2,0							

2.3 Օդային ավազան

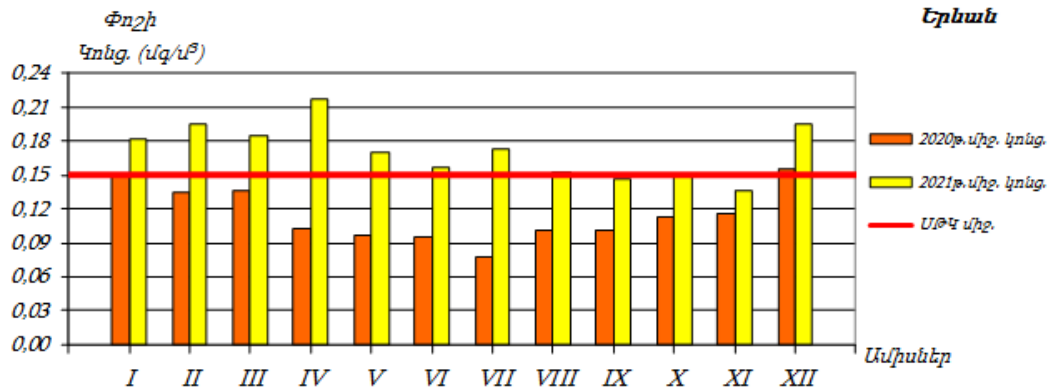
Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդի աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության “Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն” ՊՈԱԿ (Էկոմոնիտորինգ) կողմից:

Երևան քաղաքում կատարվում են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի օքսիդների, ածխածնի մոնօքսիդի և գետնամերձ օզոնի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 42 շարժական դիտակետ և 5 անշարժ դիտակայան (№1, №2, №7, №8, №18), որից երկուսում՝ №2 և №18 կատարվում են միայն ակտիվ նմուշառում, իսկ մնացած 3 դիտակայանում (№1, №7, №8)՝ ինչպես ակտիվ, այնպես էլ ավտոմատ դիտարկումներ:

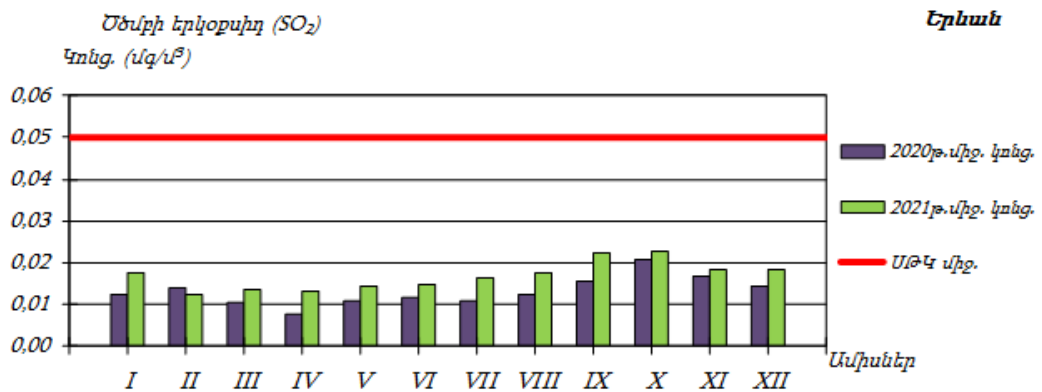
Սույն հայտում նախատեսված միջոցառումների արդյունքում՝ օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի սպասվում:

Երևան քաղաքում որոշված աղտոտիչների միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

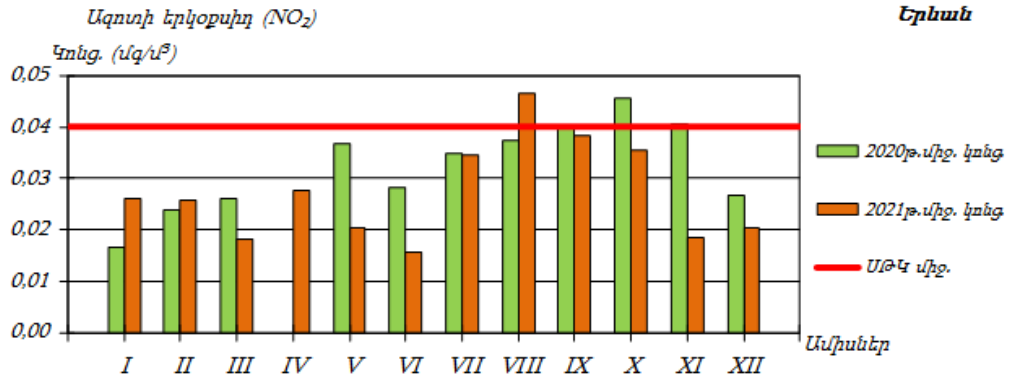
Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.

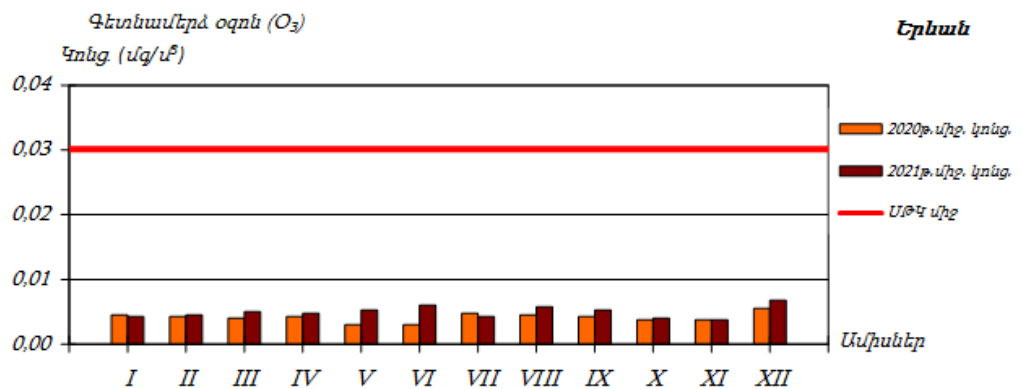
Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.

Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.

Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում գետնամերձ օդոնի միջին ամսական կոնցենտրացիաների փոփոխությունները.

2.4 Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես վերահսկվում է Էկոմոնիտորինգի կողմից, որի տվյալները 2014 թվականի ամփոփ տեղեկանքից բերված են ստորև:

ՀՀ կառավարության կողմից «Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» որոշմամբ (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75Ն որոշում) ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

ՀՀ տարածքում ջրերի կառավարումը կատարվում է 14 գետավազանային կառավարման տարածքների միջոցով:

Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Հրազդան գետի Երևանի հատվածում ջուրը «վատ» որակի է (5-րդ դաս). պայմանավորված է լուծված թթվածնով, ԹԿՊ₅-ով, ԹՔՊ-ով, ամոնիում և ֆոսֆատ իոններով, մանգանով, ընդհանուր անօրգանական ազոտով, ընդհանուր ֆոսֆորով և կախված մասնիկներով:

Գետառ գետի գետաբերանի հատվածում ջուրը «վատ» որակի է (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում և ֆոսֆատ իոններով:

Նախատեսվող գործունեությունը ջրային ավազանի աղտոտվածությունը չի ավելացնի, քանի որ նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումներ հնարավոր ազդեցությունների նվազեցմանն ուղղված:

2.5 Հողերի նկարագիրը

Հողերը

Տարածաշրջանում հանդիպում են հողածածկի հետևյալ տիպերը.

- ❖ Բաց շագանակագույն խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային ցեմենտացած
- ❖ Կիսաանապատային գորշ խճաքարային տեղ-տեղ կարբոնատային
- ❖ Պլեոհիդրոմորֆ կապակցված մնացորդային ալկալիացած աղակալած:

2.6 Հիմնային աշխատանքներ

Նախատեսվող գործունեության նախագիծը ենթադրում է նաև հիմքերի փորման աշխատանքների իրականացում: Ե/բ հիմքերի տեղադրման համար կատարվելու է մոտ 9000 խմ ընդհանուր ծավալով փորման աշխատանքեր հանվող 7200 խմ ծավալով զանգվածը կտեղափոխվի Երևանի քաղաքապետարանի կողմից օրենքով սահմանված կարգով հատկացված վայր, մնացած մասը՝ կարճաժամկետ կպահվի շինարարական հրապարակում և կօգտագործվի որպես հետլիցք:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման տարածքում հողաբուսաշերտը բացակայում է: Համաձայն տեղամասի ինժեներա-երկրաբանական կառուցվածքի առաջին շերտը՝ լիցքային գրունտ չպառկապնդված, խճա-մանրախճային կազմի, հազվա-դեպ մեծաբեկորներով, կավային և ավազային նյութի խառնուրդով մինչև 30%, երբեմն շինարարական թափոններով, տարածումը սահմանափակ է, հզորությունը՝ 0.3-0.8 մետր:

2.7 Կենսաբազմազանություն

Բուսական աշխարհ: Նախատեսվող գործունեության տարածքը բուսաաշխարհագրական տեսակետից պատկանում է Երեւանի ֆլորիստիկ շրջանին, որին սովորաբար յուրահատուկ են կիսաանապատային եւ անապատային բուսածածկույթը, տարածքի հարեւանությամբ հանդիպող սակավ բուսատեսակները հիմնականում քսերոֆիտներ (չորասերներ) են: Ընդհանուր առմամբ, Երեւանի ֆլորիստիկ շրջանին բնորոշ, քսերոֆիտ, օշինդրային կիսաանապատների բուսածածկ ոչ բնակելի, ոչ արտադրական, բնական բուսածածկով տարածքներում կարող է աչքի ընկնել տեսակային հարուստ բազմազանությամբ: Որպես կանոն, այս տեսակները տարածված են ոչ աղակալված, մակերեսային քարքարոտ գորշ հողերի վրա եւ ներկայացված են օշինդրաէֆեմերային-կիսաանապատային եւ հալոֆիլ-անապատային տիպերով: Օշինդրային կիսաանապատների հիմնական բաղադրիչը օշինդր բուրավետն է (*Artemisia fragrans*), որը մինչեւ 50 սմ բարձրության, փայտացած առանցքով կիսաթփիկ է: Այն զարնանը եւ ամռանը պահպանում է իր մոխրագույն տեսքը, աշնանը ծածկվում է մանր դեղին ծաղիկներով: Գարնանը այդ թփերի միջ եւ ընկած տարածությունը զբաղեցնում են էֆեմերները՝ *Ceratocephalus falcatus*, *Ziziphora tenuiflor*, *Ziziphora persica*, *Alyssium desertorium*, *Poa bulbosa*, *Bromus tectorium*, *Lepidium vesicarium* տեսակներով: Հունիսի կեսերին, տեղումների քանակին նվազեցման եւ օդի ջերմաստիճանի բարձրացման հետ այս տեսակները չորանում են: Սակայն աշնանը տեղումների ավելացման հետ մեկտեղ օշինդրային անապատները վերակենդանանում են, ծաղկում են՝ օշինդրը (*Artemisia*), *Kochia prostata*, *Noaea mucronata* եւ այլ բուսատեսակներ: Ուշ աշնանը եւ ձմռանը հողը ծածկվում է աճող էֆեմերների կանաչ գորգով: Երեւանի ֆլորիստիկ շրջանին բնորոշ, Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներից են՝ *Acorus calamus* L. (Խնկեղեգճահճային), *Lepidium lyratum* L. (Նվարդակքնարածեւ), *Salsola tamamschjanae* Iljin (Օշան Թամամշյանի), *Astragalus paradoxus* Bunge (Գագտար օրինակ), *Glycyrrhiza echinata* L. (Մատուտակ խոզանավոր), *Rhizocephalus orientalis* Boiss. (Արմատագլխիկ արեւելյան): Նշված բուսատեսակները հանդիպում են Երեւանի ֆլորիստիկ շրջանում, սակայն ծրագրի համար նախատեսված տարածքներում տարածման արեւալներ չունեն: Նախնական ուսումնասիրությունների եւ գրականական տվյալների նույնականացման

արդյունքում բուն նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բույսեր չեն հայտնաբերվել:

Կենդանական աշխարհ: Նախատեսվող գործունեության հարակից տարածքներին էլ ընդհանուր լանդշաֆտային գոտուն բնորոշ կաթնասունների տեսակային կազմից ամենուրեք հանդիպում են՝ *Mucrotus arvalis* Pall. (դաշտամուկ), մի քանի տեսակ չղջիկներ՝ *Nyctalus noctula* (շեկիրիկնաչղջիկը), *Vespertilio ognevi* (Օգնեիմաշկեղը), միջատակերներ (Hemiechinus auritus, *Mustela nivalis*): Անողնաշար կենդանատեսակներից տարածաշրջանում հանդիպում են՝ *Phytodrymadusa armeniaca* (ծղրիղներ), *Nocarodes armenus* (մորեխներ), *Amphicoma eichleri*, *Cantharis araxicola* (բզեզներ), *Zodarion petrobium* (սարդեր): Կարիճներից հանդիպում է միայն *Buttus caucasicus*-ը: Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածից դուրս բնական, տնտեսական գործունեության մեջին տենսիվ ներգրավվածություն չունեցող տարածքներում Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիների տեսակներից կաթնասուններից կարող են հանդիպել *Rhinolophus Mehelyi* (Մեհելիիպայտաքիթ), (*Barbastella leucomelas*,) Ասիական լայնականջ չղջիկ, (*Miniopterus schreibersi*) Սովորական երկարաթև չղջիկ: Թռչուններից՝ (*Circaetus galicus galicus*) Եվրոպական օձակերը, (*Merops superciliosus persicus*) Պարսկական կանաչ մեղվակերը, (*Sylvia nisoria nisoria*) Եվրոպական ճուռական մանշահրիկը, (*Luscinia svecica occidentalis*), Իրանական կապտափողը, (*Remiz pendulinus menzbieri*) Իրանական սովորական ճոճհավը էլ այլն, սողուններից՝ (*Eumeces schneideri*) Երկարաթև սցնիկը, (*Mabuya aurata*) Ոսկեգույն մարույս, (*Elaphe hohonaekeri*) Անդրկովկասյան սահնօձ:

2.8 Թափոնների կառավարում

Երևանի տարածքում աղբահանության նպատակով բնակելի թաղամասերում տեղադրված են աղբահավաք տարողություններ և աղբարկղներ: Աղբահեռացումը կատարվում է կանոնավոր:

Շինարարական աշխատանքերի ընթացքում, առաջացող թափոնատեսակներն են՝ կենցաղային աղբը /ծածակագիրը՝ 9120040001004/՝ 5.1 տ, որը կհավաքվի աղբահավաք կոնտեյներներում և կտեղափոխվի մոտակա աղբավայր, և մոտ 300 խմ շինարարական աղբը /ծածակագիրը՝ 9120060101004/, ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր՝ Էրեբունի վարչական շրջանի նուբարաշենի խճուղի 4 հասցեում գտնվող տարածք:

3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Բոլոր տիպի շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով պետական նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները:

Շինարարական հրապարակը կազմակերպելիս ղեկավարվել Քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից հաստատված դրույթներով, շինարարական հրապարակի հակահրդեհային անվտանգության պատասխանատվությունը կրում է անմիջապես շինարարության ղեկավարը կամ նրան փոխարինող անձը:

Երեկոյան ժամերին դադարեցնել աղմկոտ աշխատանքների կատարումը:

3.1 ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են՝

- փորման բեռնման աշխատանքների,
- հողային զանգվածների տեղափոխման,
- շինարարական տեխնիկայի շահագործման,
- ջրամեկուսացման համար օգտագործվող նյութերի օգտագործման,
- բետոնային աշխատանքների հետ:

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

Սույն հայտում բերված են հիմնական բնապահպանական միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների:

3.2 ԱՐՏԱՆԵՏՈՒՄՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ

Ներկայացվող աշխատանքների կատարման ընթացքում հիմնական ռիսկերը կապված են արտանետումների հետ, որոնց ցանկը բերված է ստորև՝

- փոշու արտանետումներ հիմքերի փորման ընթացքում
- վառելիքի արտանետումներ շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ (CO, NOx):

3.3 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

3.3.1 ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴ

Օդային ավազանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- շինարարական աշխատանքների /փոշեգոյացնող աշխատանքներ/ ընթացքում անհրաժեշտ է իրականացնել ջրցան,
- պարբերաբար ստուգել շինարարական տեխնիկայի և փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակը և իրականացնել կարգադրում:
- շինարարական նյութերի (հատկապես սորուն շինարարական նյութերի դեպքում, ինչպիսիք են ավազը, խիճը, հողը և այլն) տեղափոխումը պետք է իրականացվի փակ ծածկով մեքենաներով.
- սորուն նյութերի պահեստները ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով, ինչը կանխարգելում է փոշու տարածումը:

3.3.2 ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- ջրցանի ծավալները հաշվարկվում են այնպես, որ չառաջանան մակերևութային հոսքեր և ջուրը բավականացնի միայն փոշենստեցման համար,
- անձրևների ժամանակ առաջացող շինարարական հոսքաջրերը կուղորդվեն պարզարան: Անձրևաջրերի նստեցման պարզարանը գտնվում է շինարարական հրապարակին կից, իրենից ներկայացնում է պլաստմասե 25խմ ծավալով տարողություն, որի ծավալը ընտրվել է հաշվի առնելով, որ շինարարական աշխատանքները միաժամանակ կիրականացվեն 500քմ մակերեսով տարածքի վրա: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինադր:

3.3.3 ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Հողային ռեսուրսների պահպանության համար նախատեսվում են.

- Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն բետոնապատ մակերեսի վրա,
- Շինարարական գործընացներում ներգրավված տեխնիկայից նավթանյութերի արտահոսքի հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով, անհրաժեշտ է, որ այդ տարածքներում ապահովվի սարքավորումների և մեքենաների պատշաճ տեխնիկական վիճակ, ինչպես նաև ներգրավվի ժամանակակից տեխնիկական միջոցներ:
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,

3.3.4 ԿԱՆԱՉԱՊԱՏՈՒՄ

- Կանաչապատումը իրականացվելու է համաձայն բարեկարգման, արդիականացման և կանաչապատման նախագծի, որը կներկայացվի Երևանի քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության համաձայնեցմանը: Զրոյական նիշում կանաչապատ մակերեսը կազմում է 1020 քմ:
- Տարածքում նախատեսվում է տնկել Կատալպա - 3 հատ, Գիհի կազակական - 2 հատ, Գնդաձև ակացիա - 18 հատ, Արձաթափայլ եղևնի - 2 հատ, Դրախտածառ - 2 հատ, Թխկի սրատերև կարմիր - 2 հատ, Սամշիթ - 50 գծմ - 200 հատ, Ճմապատում- 1020 քմ:
- Կանաչապատ տարածքների ներքին ոռոգման ցանցը նախատեսվում է կաթիլային
- Նախատեսվող կանաչապատման աշխատանքների համար անհրաժեշտ կլինի բուսահողի լիցք մոտ 150 խմ, որի ձեռքբերումը, տեղափոխումը և օգտագործումը կիրականացվի գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան՝ նախապես համաձայնեցվելով Երևանի քաղաքապետարանի հետ: Կանաչապատ տարածքների ոռոգումը իրականացվելու է հարևանությամբ անցնող ոռոգման ցանցից: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ շինարարության ժամկետը սահմանված է շինարարության տրամադրումից հետո 34 ամիս, նշված հարցը կհստակեցվի մոտ 2 տարի հետո:
- Կանաչապատման աշխատանքներն կիրականացվեն ՀՀ կառավարության 08.02.2018 թվականի N 108-Ն որոշման համապատասխան:

3.3.4 ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:
- հակահրդեհային անվտանգության միջոցառումների ապահովման նպատակով տարածքում նախատեսվում է հրշեջ հիդրանտի տեղադրում):
- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հագեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկղիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:

• Շինարարական աշխատանքների ժամանակ՝

ա) մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրադրյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

- գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:
- Հեղուկ նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար:
 - բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:
 - Նախատեսվող բնակելի համալիրում առկա վտանգավոր օբյեկտները «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգով կներկայացվեն տեխնիկական անվտանգության փորձաքննությունների:
 - Անվտանգության նկատառումներից ելնելով շին.հրապարակում կտեղադրվեն կողմնակի անձանց մուտքը արգելող նշաններ, և շինհրապարակը կապահովվի լուսավորությամբ:
 - իրականացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում ղեկավարվել Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովվելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

3.3.5 ԱՂՄՈՒԿԻ և ԹՐԹՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև դրանք շահագործել տեխնիկական նորմալ վիճակում:
- պարբերաար ստուգել և կարգաերել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները,
- շինարարական տեխնիկական միջոցների ընտրության ժամանակ հատուկ ուշադրություն դարձնել դրանց աղմուկի մակարդակին:

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Բնակելի համալիրի շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն/մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, ամիսը մեկ հաճախականությամբ;
2. Փոշենստեցման նպատակով նախատեսվում է իրականացնել տարածքի ջրցանում տարվա շոգ և չոր եղանակներին, օրեկան 2-3 անգամ;
3. Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ;
4. Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:
5. Շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանմանն ուղղված մշտադիտարկում՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2020թ. հուլիսի 2-ի նիստի N 87 արձանագրության պահանջների,
6. Կանաչապատման աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունը պետք է հետևողական լինի տնկված ծառերի աճի և խնամքի համար: Չորացած տեսակները փոխարինվի նոր կենսունակ ծառերով և թփերով:

Բնապահպանական միջոցառումների համար նախատեսվում է ամբողջ շինարարության ընթացքում հատկացնել 1890000 դրամ:

Մշտադիտարկում և բնապահպանական միջոցառումներ, շին. փուլ/ դրամ		
Տարածքի ջրցան փոշեգոյացումը կանխելու նպատակով	400000	400000
Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx) արտանետումների չափումներ, ամիսը մեկ հաճախականությամբ;	34x35000	1190000
Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:	12x25000	300000
Ամբողջ շինարարության համար		1890000

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ
Ընդհանուր դրույթներ	Նախազգուշացումներ և աշխատողների անվտանգություն	(a) Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները և համայնքը պետք է նախազգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ (b) Շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր պահանջվող թույլտվությունները ձեռք են բերվել (c) Կապալառուն պաշտոնապես համաձայնել է, որ աշխատանքները կիրականացվեն ապահով և կարգապահ՝ նվազագույնի հասցնելով ազդեցությունը հարևան տնտեսությունների և շրջակա միջավայրի վրա: (d) Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ) (e) Շինհրապարակում տեղադրվող համապատասխան տեղեկատվական վահանակները աշխատողներին կիրազեկեն հիմնական կանոնների և նորմերի վերաբերյալ:
Շինարարական աշխատանքներ	Օդի որակ	(a) Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում հատուկ տարողություններ կկիրառվեն շինարարական աղբի հեռացման համար՝ Նշված տարողությունները պետք է պահպանվեն տարածքում և անընդհատ ցողվեն ջրով՝ թափոններից գոյացած փոշու քանակը նվազեցնելու նպատակով (b) Շրջակա տարածքները (մայթերը, ճանապարհները) պետք է զերծ պահվեն շինարարական աղբից՝ փոշին նվազագույնի հասցնելու նպատակով (c) Շինարարական տրանսպորտային միջոցների պարապուրդ շինհրապարակում չի թույլատրվի: (d) Շինարարության ընթացքում համաձայն մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենքի, փոշեգոյացումը կանխելու նպատակով շենքերը կծածկվեն անթափանց թաղանթով
	Աղմուկ	(a) Շինարարական աշխատանքներից գոյացած աղմուկը կսամանափակվի թույլատրված ժամերի միջակայքում (b) Շինարարական աշխատանքների ընթացքում շարժիչների, օդի կոմպրեսորների և էլեկտրականությամբ սնվող սարքերը պետք է ծածկվեն:

	Թափոնների կառավարում	(a) Շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ շինհրապարակում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր: (b) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից (c) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն
Կեղտաջրերի հեռացում	Ջրի որակ	(a) Շինարարության փուլում տեխնիկական ջուրը կբերվի պայմանագրային հիմունքներով ավտոցիստեմներով: Շինարարության փուլում աշխատողների կոմունալ կենցաղային պայմանները կապահովեն տեղադրելով բիոզուգարաններ, խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով,; (b) Շինարարական տրանսպորտային միջոցները և սարքավորումները պետք է լվացվեն նախատեսված տարածքներում, որտեղից ջրի արտահոսք չի լինի: (c) Շինհրապարակից ելքի ժամանակ բարձր ճնշման ջրով լվացվում են տեխնիկական միջոցների անվաղողերը: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում, պարզեցված ջուրը կօգտագործվի տարածքի ջրցանման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի որպես շինաղբ:
Հետիոտների և երթևեկության ապահովություն	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով հետիոտներին կամ հանրային տրանսպորտին սպառնացող ուղղակի կամ անուղղակի վտանգներ	(a) Շինարարության ազգային նորմերի համաձայն կապալառուն պետք է ապահովի պատշաճ անվտանգություն և շինարարությանն առնչվող երթևեկության կարգավորում, ինչը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով. ▪ պարզ տեսանելի ցուցանակներ, զգուշացնող նշաններ շինհրապարակում հանրությանը պոտենցյալ վտանգների մասին նախազգուշացնելու համար, պետք է առկա լինեն պատնեշներ և շրջանցող ուղիներ ▪ Անձնակազմի կրթման համակարգ և երթևեկության կառավարման համակարգ, հատկապես՝ շինհրապարակ մուտք գործելու և հարակից տարածքում ծանր տրանսպորտի համար: Հետիոտների համար անվտանգ անցումներ երթևեկության զոնայում: ▪ Համապատասխանեցնել աշխատանքային ժամերը երթևեկության ակտիվության հետ, խուսափել ակտիվ երթևեկությունից՝ մարդկանց ակտիվ տեղաշարժի ժամերին: ▪ Երթևեկության ակտիվ կառավարում շինհրապարակում փորձված և երևացող անձնակազմի կողմից, եթե վերջինս անհրաժեշտ է մարդկանց ապահով և հարմար անցուղարձի համար. ▪ Պետք է ապահովվի ապահով և շարունակական մոտեցում դեպի գործող գրասենյակային շինությունները, խանութները և բնակելի շինությունները շինարարական աշխատանքների

		ընթացքում:
Արտակարգ իրավիճակների կառավարում	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով արտակարգ իրավիճակների կառավարում	- Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում; - Շինարարական բոլոր տեղամասերում անհրաժեշտ է ապահովել արտակարգ պատահարների դեպքում կոնտակտային տվյալները, պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները), հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը; - Շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, հրշեջ հիդրանտներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն: - Մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար: - Հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում՝ ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ - Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների (քամու արագություն, անհողմություն, մառախուղ) դեպքում աշխատանքներն իրականացնել պահպանելով անվտանգության բոլոր կանոնները կամ շին. աշխատանքները դադարեցնել մինչ օդերևութաբանական պայմանները կլինեն բարենպաստ աշխատանքները վերսկսելու համար:

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակակարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի և թափոնների տեղափոխում Շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժ	- Մեքենաների և տեխնիկայի համապատասխան տեխնիկական վիճակի ապահովում - Բեռնատարերի բեռնվածության սահմանափակում - հերթականության ապահովմամբ - Տեղափոխումների ժամանակացույցի և երթուղիների պահպանում	- Շինհրապարակ - Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ	Շինհրապարակ տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու
Շինարարական տեխնիկայի շահագործում տեղամասում	- Մեքենաների և տեխնիկայի լվացումը պետք է կատարվի շինհրապարակից դուրս , համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում - Տեխնիկական միջոցների վառելիքի լիցքավորումը և յուղումը պետք է իրականացվի շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում	Շինհրապարակ	Գործընթացների գործունեության ստուգում	Մեխանիզմների շահագործման ընթացքում	Կապալառու
Հողային աշխատանքներ	- Հանված հողերը հեռացվում են համայնքի կողմից հատկացված վայր	Շինհրապարակ	Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու

Իներտ շինանյութերի գնում	- Շինանյութերի գնում վստահելի մատակարարներից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարման ընթացքում	Կապալառու, մատակարար
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում շինարարական հրապարակում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Շինհրապարակ	Արտաքին գնում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, քաղաքապետարանի վերահսկողություն
Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով - Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Շինհրապարակ	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատու
Կանաչապատում	Տեղանքին բնորոշ ծառաթփային բուսականության տնկում	Սեփական տարածք	Արտաքին գնում	մշտական	Կապալառու

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
2. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
3. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ